

308333

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
నంపుటము ౧

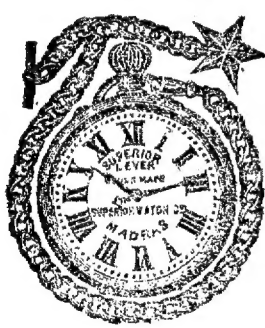
చెన్న పట్టణము 1914 నం॥ నవంబరు నెల 28 వ తేది శనివారము
ఆనంద నామ సంవత్సర మాఘ శిర శుద్ధ పక్షా దశమి ౧౧.

No. 223
సంచిక ౨౨౩

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బావును.
పాఝపునెప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును
వనమూలికలచే హిందూదేశమునకు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
సువాసనగలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.
కంచభాషచీటి చూడగలిగిన హామీ గలది
అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, ఫోటో జంబాయి. లేక, 6, 7 తంబుకెట్టిడి, బాద్మిటవుక. మద్రాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయెలువాచ్.
గాలునుతోనహా ధర రూ 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.
దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.
ఈగడియారము దయలమిది
మాకంపెని పేరు ఎజ్జెనిసిరా
లో ముద్రింపబడి యుండును.
ఇది చూచుట కందమై తలచిన
మును, డబ్బుప్రూఫ్ అను గ్లాసు
డూమునుగలిగి మొరటువలకు
దగియుండును. పెట్టెమీద లో
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి
కించి యుండును. సీమ నుండి
మాత్ర తయారుచేయబడినది. గాన నెనరియొద్దను జిక్కదు.
ఒకరొక్కరును దీయుదునను తలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి
తిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడి
యార మిదియొకటియేయని యనుభవమున తెలియును. ఇదివల
కనేక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతావ్రతుల నంది
యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడును. మాపట్టణముననే యాసే
వలకొని సంతసింపినన, కలహమాట లేదుబో!
సుపీరియర్ వాచ్ కంపెని, పోస్టుబాక్సు నెం 167, మద్రాస్

అద్భుతమైన కథలు.

వరసియాపగటి వినోదకథలు	1	4	0
లీలా, లేక సురేంద్రనగరమణి	1	4	0
జగదేకరంభ	0	10	0
మనోరమ	0	10	0
సవనోదరవాంఛ	0	4	0
కేసరి	0	4	0
మధురవాణి	0	4	0
లిండిపోతురాముడు	0	4	0
మదనమాలిని (ద్రావు)	0	8	0
శ్రీమద్రామానుజము (నాటకము)	0	12	0
మోహనవల్లి	0	8	0
చంద్రకాంత	0	6	0
కళభిను పాకకావ్యము	1	8	0

మావిలాసము :—
మధురవాణి పుస్తకాలయము
25 నమ్మక్కవీధి,
మద్రాసు.

MESMERISED TALISMAN.

సంజీవరత్న

ప్రభావ మత్సర్యము. దీని సలకరించుకొనిన, దేహ
సంరక్షణకు కాపు. 2 కలరా, అమృతము మున్నగు అంటు
వ్యాధులను పోకనీయును. 3 భూతప్రేత పితృదేవులను పాట
దోలును. 4 వ్యాధులు, పిదలు, అపదలు, గండములు లోని
పోవును. 5 నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, చిల్లలు, బెణుకులు,
చారించును. 6 ఆరోగ్యము, అవ్వవ్వము, విశ్వస్యము, బలము
నుభును, ఉత్సాహము నొపింగు వజాయుధమువంటిది 7 కర్పూ
రశ్రేణువులు ప్రేమమిత్రులగుదురు. 8 వివాదములలో జయ
లాభములు గలుగును. 9 సభకట్టు, సర్వజన హాకరము. 10
సీమోక వ్యాపార, వ్యవహార, కార్యార్థ సమేతమై వెళ్ళవలసిన
పుడు దీనిని ధరించుకొని వెళ్ళిన తప్పక జయమును, లాభమును
పొందగలవు దానియందల్ల మహిమయున్నదని అనుభవాలు
ఉచ్చితమైనట్లు తెనోళ్ళ వక్కాణించియున్నారు. ఇది
సర్వావధి వేదియగు నొక ఘోషయి మహాత్మునిచే గనిపెట్ట
బడినదేగాని కాలోచిత వేషధారులవలన గనిపెట్టబడినదిగాదు.

1 సంజీవి వెల రూ-1-8-0లు మాత్రమే పోస్టేజీతో సహా
Apply at once to:—పి. రాఘవజనార్దన్ రావు
మెస్మరిస్టు బంగ్లం. (గుంటూరు జిల్లా)

ది నవ త్రి క.

ప్రతిదినము 10 పుటల వివరము ముందును.

చందా పం॥ నకు రూ. 12-0-0, 8 మాసములకు రూ. 8-4-0,
6 మాసములకు ,, 6-4-0, 1 మాసమునకు ,, 1-2-0

క్రొంప్టన్ ఇంజనీరింగు

కంపెని, మదరాసు.

ప్రింటింగు ప్రెస్సులు,
రయిసు మిల్లులు,
పిండి మిల్లులు,
నీరుతోడు యంత్రములు

మొదలగు వాటినిన్నిటిని ఆవిరివలన గాని, గ్యాసు
వలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుచ్ఛక్తి!
(ఎలక్ట్రిసిటీ) వలనగాని, నడపింపవలయు ననువారు
ఎస్టిమేటులకు, స్కిములకు
మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది.

మావద్ద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరలు
ఇంజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.
మేము ఎంగల్ బర్న్స్ లూబ్రికేటింగు ఆయిలు
లకు ఏజెంట్లుము.

చిరునామా :—
నెం 7, ఆర్మీని యక వీధి,
మదరాసు.

The Crompton Engineering Co.,
7, Armenian Street, MADRAS.

దైర్య కవచము.

దైర్యమనగా ఆపదలయందు మనస్సు చలించకుండుట. ఇట్టిదైర్యము కలిగిననే మనుష్యుడేలోకమంతటను
నుభుమంబుండును. కామ, క్రోధ, మోహము మనస్సును బాధించునెకాని నుభును గలుగజేయును. వీనిని మాన్పుకొను
టకు తెగినపాధనము దైర్యమేకాని జేలుకాదు. ఏ మనుజునియందు ఉత్సాహము, సాహసము, దైర్యము, బుద్ధి,
శక్తి, పరాక్రమము అను నీ యాణుపాదగుణములు కలవో వానికి దైవమును దోడుపడును. ఈ యాణుగుణ
ములలో దైర్యము ప్రధానము. మనుజుడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములను ఆత్మశక్తియేమిట చే భేదింపదగినది.
ఈ దైర్యమునెడి కవచమో ఆత్మశక్తియేమిట అభేద్యము. ఈ దైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై “అన్యత్రోభిమ్యుక్
గాంగేయాత్ అన్యత్రచ హనుమత్” అనెడి జితేంద్రియుడైన భీష్ముయొక్క చరిత్రము నతి కులభకైతిని తెలిపి
యున్నది. ఇది చిన్నగ్రంథము. వెల అణాలు ౮-౮-౦ మాత్రమే. తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

వలయువారలు:—
ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆన్డ్ కంపెనీ,
ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మ్య, మదరాస్.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికీ తల్లి.

ఇది సంవిద్యుత్తు లోక సమాధి. ఇదియే మన భౌతిక వల ఆధారములకు కొంత భాగము. దీని ప్రభావము కనుగొన వలయునన్న రాత్రి పండుగలోపు సమయమున పుష్టి కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దాని ప్రభావము కనవడును. నపుండి కత్తము పోగొట్టుటకు ఇంకొకమిందినది లేదు. జ్యోతిషము దర్శినియొకముచేత మాత్రాద్వారములకు సంభవించెడి అనేక వ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజునంటిది. రక్తమును కుళిపించి నరములకు పట్టుకొనును. సేవామనకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు సేవామనము మొదలంటి హామీయు చేయుటలో సంవిద్యుత్తు. "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీమతి, పురుషులు, బాలకుల వృద్ధులు ఇందరును మనయొ గించవచ్చును. ఇది పుష్టికొనినయెడల వృద్ధాప్యము వశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

వెల టిన్ను 1-కి 2-0-0; పోస్టేజ్ ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగ బీమ,

16. కృష్ణపు మొదలిపేది, తిరువల్లిక్కేజీ, మదరాసు.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవకూర్పు.

"మతిమతియైన యాంధ్రకవి ధూర్జటి పల్కుల కెట్లు గల్గెనీ, యతులిత మాధురీ మహిమ" యని శ్రీకృష్ణదేవరాయ లచే శ్లాఘింపఁ బడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్కఁగ ను వించి పెద్దయత్తులములతో ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణమును నుభద్రావాయి జాటకమువలె ముద్రింపఁ బడినది. ఆంధ్ర వాల్మీకి రామాయణము కృతికర్తలగు బ్ర. శ్రీ. వావిలికొలను నుబ్బరావుగారు వ్రాసిన టీకయు దీనికే జేర్చబడినది. ఇందు శ్రీ కాళహస్తికథనివలయు గలదు.

6గము కాలికో వెల 1-0-0 పూర్తికాలికో 1-4-0

అటు ప్రతులొక్కసారి కొనువారికి 1-0-0 కు 0-4-0 ల కంతున ప్రోసీవేతుము. వలసినవారు.

శ్రీరామజయమందిరము.

తిరువల్లిక్కేజీ, మద్రాసు అని వ్రాయవలయును.

నూతన రోమసంహారి.

మహారాజా సోప్.

ఈ నూతన రోమసంహారి ఒకతూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యేభాగ మున యుండు రోమమును చెడుపులేక శుద్ధము గాను యెటువంటి మచ్చలులేక యును నివర్తించును. చర్మ ముయొక్క స్వభావమైన రంగులు కాంతిని పోగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది ఒకటే.

వెల 8 బిల్లలు పెట్ట 1-కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4లదాని

8 పెట్టెలు రు. 2-10-0 తపాలాకర్చు 0-6-0

వలయువారు:-ఆర్. వి. పండిట్ అండు కంపెని

నెం 6 బందరుపేది మద్రాసు

తామర తైలము

. నీకు తామరబాధగలదా ?

తామర ఒకవిధమైన పురుగులవలన చర్మము మీదగాని, వెండ్రుకలలోగాని, లోచర్మములో గాని, గోళ్లలోగాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను 2, 3 భేదములు గలవు.

తీట, దురద, ఏనుగుగజ్జ మొదలగువానికి మంచి మందు. అనేక సంవత్సరములు, మానములు బాధ పడినవారు దీనివలన తత్తణమే సుఖమును పొందిరి. వేలవేలు డబ్బాలు విక్రయము. వెల 1-కి 0-6-0 అమృతాంజనంబో, 6 తంబుకెట్టిరిగి, మద్రాసు.

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

అర్క ప్రకాశము.

సప్త మ గుచ్ఛము.

అ ర ఖు ల ను బోధించు చికిత్సా గ్రంథము.

ఇది అతిసులభముగ రీతిని ప్రతిమూలికనుండియు అరఖులుదీయు నుపాయము లను ఆయరఖులచే లోగసామాన్యమును, నివర్తించజేయు పద్ధతులను, వెలుపు మించి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అరఖులు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు బేర్కొనబడిన మూలికలే గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలికలు గూడ గ్రహించ బడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణములు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలసామాన్యముగల పల్లెటూరి వైద్యు లకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహ కారిగనుండునటుల దీనికి సరళముగ నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప దెలియగలదు.

వెల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనిదానము.	రూ. 3-0-0	6. వస్త్రీకర్మము.	రూ. 0-4-0
2. పథ్యాపద్యము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-8-0	8. భేషజ. కల్పము	" 1-0-0
4. ఆగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అయ్యునుండి 1915
5. కల్యణింత్రము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత.	వత్సరము మొదటి భాగ మున వెలువడును.

పోస్టేజ్ వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాచీన:-
12, తంబుకెట్టిరిగి, వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.వి
156, బ్రాడ్వే. }
55, ఆచారప్పకొ పేది,
ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతాశ్వత చందాచారులకు మాధవనిదానము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయికి నాలుగదాలు లెగించి యియ్యబడును.

అత్యుత్తమమైన మదరాసు పితేటర్బనులు.

మంచి పట్టుతోను, చక్కని జల్తారుతోను చేయబడినవి.

ఎర్ర తలపాగలు, ఒక అంగుళము బంగారు జల్తారుగలవి. ఇన్ స్పెక్టరులకు బాగుగా పనికివచ్చును.	రూ. 7-0-0
పైమారు మాదిరిగాని, మదరాసు మాదిరిగాని కోరిన మాదిరి పంపబడును.	
కుర్చీ ఎర్ర పట్టుగుడ్డటర్బను, పైమారుమాదిరిగాని మదరాసుమాదిరిగాని పెద్దమనుష్యులకు అనేక రంగులలో జేయబడిన తలపాగలు ఒక్కొక్కటి	5-8-0
పైమారుగాని మదరాసుగాని మాదిరి. ఎరుపు, రోజా, నీలము, తెలుపు వగయిరా రంగులలో బంపబడును.	6-0-0
బలమయిన తలపాగ పెట్టె జపానురంగు జేయబడినది.	1-0-0

అర్జునులు పంపునపుడు తలయొక్క కొలత పంపుడు. సగముచార్జి అద్వాన్సుగా ముందు పంపవలెను.

ఎస్. ఇస్మాయిల్ అండు సన్,

ఆఫీస్, వాలంటియర్, పోలీసు కంట్రాక్టర్లు, 67, మూరు వీధి, మదరాసు.

S. ISMAIL & SON,

Army, Volunteer, and Police Contractors,

67, Moor Street, Madras.

వనోపధి సారసపరిల్లా

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళబొట్టు, పాతిపాయపుబొట్టు, రసవట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములును దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును కుద్ది అచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఈ సీసామందును వాడిత తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మోత్యు గనుమించును. రెండవసీసాలు వాడత తోడనే శరీరము కాగుబడును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంట్, ౧౪౪, ఫనాస్వాడి, నం. ౨, బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144, Fanaswadi, No. 2, Bombay.

హిందూదేశ సర్వస్వ సహకారము.

సంఘము.

చెన్నై పట్టణమున సమావేశమగుట.

సామెలవిచారణ.

“సహకారోద్యమము, విశేషించి ద్రవ్యమైత్తమింద చేయబడుచున్నట్లును ఆర్థిక సిద్ధినిబట్టియు, స్థిరమైన మంచితవృద్ధి నవలంబించి యభివృద్ధి గాంచుచున్నదా?”

యను విషయమును పరిశీలించుటయే ప్రధానోద్దేశముగా హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారిచే నేర్పఱపబడిన యుపసంఘమున హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి యిది కక్షక కృత్యముగా నున్నదనియును సర్. ఇ. డి. మేక్లిగన్, కె. సి. ఐ. ఇ., ఎస్. ఐ. గారి యాజమాన్యముక్రింద కాననసర్పాణ సభాభవనమున నిన్ను పగలు 11 గంటలకు సాక్షివిచారణ నిమిత్తము తొలిసారి సమావేశమయ్యెను. శ్రీయుతులు ఏ. ఇ. ఇంగ్లీష్, సి. ఐ. ఇ., ఐ. సి. ఎస్., ఎఫ్. ఎఫ్. లియోల్, సి. ఐ. ఇ., ఐ. సి. ఎస్., ఎఫ్. డబ్ల్యూ. బాన్స్లెన్, సి. ఎస్. ఐ., సి. ఐ. ఇ., ఐ. సి. ఎస్., ఎఫ్. గౌ. లాలభాయి క్యామలదాసుగారు, సి. ఐ. ఇ., ఎఫ్. ఆర్. ఆర్. ఆర్. గారు, డబ్ల్యూ. రెస్సిక్, ఆర్. బి. యూబాంక్, ఐ. సి. ఎస్. (కార్యదర్శి)-వీ రాయుప సంఘముందలి యితర సభ్యులు. సహకార సంఘముల అసిస్టెంట్ రిజిస్ట్రార్ ల శేతులను, ఈ యుద్యమ మం దానక్తి గల ప్రేక్షకులు కొండలునుకూడ వచ్చియుండిరి.

స్వామికన్ను పిల్లగారు.

చెన్నై రాజధాని యందలి సహకార సంఘముల రిజిస్ట్రార్ గౌ. డివాన్ బహదూర్ ఎల్. డి. స్వామికన్ను పిల్ల గారి యుపసంఘమువారిచే మొదటి సాక్షిగా విచారించబడిరి.

సంఘాధ్యక్షుని విచారణ.

సహకార సంఘముల కార్యక్రమమును గూర్చి యుప సంఘాధ్యక్షుర డి. సాక్షివలన కొన్ని విషయములను విచరముగ గ్రహించెను.

ఉపసంఘాధ్యక్షుని ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరముగ నీసాక్షి యిట్లు చెప్పెను:— యదరాసు కెన్సెట్రల్ ఆర్బిక్ బ్యాంక్ ముగ్గురు పరిశోధకులను నియమించి యున్నది; ఈ బ్యాంకితో వ్యవహారములు గల సంఘముల కార్యక్రమమును పరిశీలించు నిమిత్తము ప్రభుత్వశాఖకూడ నిర్దేశ ముగన పరిశోధకుల నుపయోగించుచున్నది. చిరకాలమువఱకు తిరిగి యడుగని పద్ధతి మీద ద్రవ్యమిబ్యాంకులో నిలువ చేయబడు చుండెడిది. ఈ నడుమనట్టి గొలువ మొత్తములు కొన్ని తగ్గిపోయినవి; ద్రవ్య మును తమచేతులలో నుంచుకొనుటకే ప్రజలెక్కువ యిష్టపడు చున్నారు. యుద్ధకారణమున ధనమున కెక్కువ గిరాకీ కలిగెను; అందువల్ల పూర్వముకల ద్రవ్యమును ధారాళముగ నిలువచేయుట కీడడుమ కొంతకడ కాటకము కలిగెడిది. ఇప్పు డొక సంఘము పనిచాలించు కొను నుద్దేశముతో లెక్కలు పరిష్కరించుకొను చున్నది; ప్రభుత్వమువారు నాలుగైదు సంఘముల రిజిస్ట్రేషనును రద్దుపఱచిరి. సభ్యులను చేర్చుకొను విషయమున సంఘములు సరియైన వివేకము కలిగి ప్రవర్తించినవి; ప్రతి సంవత్సరమును, కొండలు సభ్యులు సంఘముల నుండి బహిష్కరింపబడుచున్నట్లు చూపుటకు కొన్ని నిదర్శనములు గలవు. అనేక సంఘములలో సామాన్యప్రయోజన నిధులుగలవు; ఈ ద్రవ్యము వినియోగింపబడవలసిన విషయ ములను గూర్చి సభ్యులు భిన్నాభిప్రాయముల వాదించినటులు కొన్ని దృష్టాంతములు గలవు. ఈరాజధానిలో కొన్ని యూని య్స్ పరిశోధకులు సంఘముల లెక్కలను మొట్టమొదట సరిప్ర తించుచుండిరి. ఆకార్యమునకై ప్రభుత్వశాఖకూడ పరిశోధకు లనునియమించుచుండిరి. సెంట్రలు బ్యాంకులకును సంఘముల కును ననుబంధ మధ్యస్థులకు యూనియను లెక్కలక నేర్పఱ పుపరచయలునని నేను వివేచించుచున్నాను. వ్యావసాయి కేతర సహకార సంఘములు మిక్కిలి చక్కగ పనిచేయు చున్నవి; సంఘము లన్నిటిలో నవి శ్రేష్ఠతములు. మితి పెట్టకుండ, మూలధనము నిమిత్త మున్నకొనునట్లు సంఘము లను ప్రేరేపించుటవలన నష్టములేదు. అదికష్టసాధ్యముకాదు. సెంట్రలు బ్యాంకులకుండు నెక్కువ వడ్డీయిచ్చుపద్ధతిని సంఘ ములు స్థానికాదాయములను సంపాదించునట్లు ప్రోత్సాహ పఱపవలయునని ప్రభుత్వమువారు సమస్రనిధులను ప్రయత్నించిరి. సామ్రాజ్య ప్రతిరోధకులను సంఘముల కంతగా నష్టము కలుగలేదుగాని, వారు సాధారణ రీతిని సంఘ

ముల సభ్యులుగ ప్రవేశింపలేరి. సంఘములు సభ్యులను ఋణ ప్రధాన మొనర్చుచు దాసభ్యులు మరల సామ్రాజ్యములతో లేవాదేబిలు కెట్లుకొనగూడదని యొక నియమము కలదు. సభ్యుల కందఱకును కావలసినంత యపియ్యటకు సంఘము సమర్థమై యున్నపుడు మాత్రమేయనియము సాటింపబడు చున్నది. తాములిక చేసికొన్న మొత్తము లైలువడి యందఱ కును తెలియునను కారణముచేత జనులు సంఘములలో సామ్య నిలువచేసికొనుట కిష్టపడలేదని నేనెన్నఁడును విశలేదు. వ్యోగ సాయేతర సహకార సంఘముల సభ్యులు ధనము నిలువచేసి కొని తీరవలయును. డిస్ట్రిక్టు బ్యాంకుల ప్రతిసాంవత్సరిక సభ లను సభ్యులు కాని ప్రభుత్వోద్యోగులు సాధారణముగా కెట్లులేదు. సహకారోద్య మాభివృద్ధికి వ్యవసాయ కాభి వారు మంచి సాహాయ్య మొనరించిరి. కాని యాశాభు సంబంధించిన యుద్యోగులు సంఘకార్యములను పరిశోధింప లేదు. ఈరాజధానిలో విత్తనముల పనితో సంబంధించిన సంఘములు మూడుమాత్రమే కలవు; వాని సంఖ్యను వృద్ధి పఱచుటకు ప్రయత్నములు చేయబడినవి. విశేష భూసంపన్నులతోను జమిందారులతోను వ్యవహరించెడి సంఘములు ప్రస్తుతములేవు. చిన్నచిన్న భూస్వాముల యొగక్షేమముల నిమిత్తము సహకార సంఘములు ముఖ్యముగ నుద్దేశింపబడిన వనియే యిప్పుటివఱకు నభిప్రాయము.

గౌ. ఎల్. క్యామలదాసుగారి విచారణ.

సెంట్రలు బ్యాంకులు బాయింట్ స్టాక్ కంపెనీలతో పోటీచేయలేదు. ఇతరుల కి య్యవలసిన మొత్తముతో కొంత సామ్యము వహించు నంతవఱకును, ప్రారంభ దశలో రిజర్వు ఫండును మూలధనముగా వినియోగించుట నాకు సమ్మతము కాదు. బహిష్కరింపబడిన సభ్యుల సంఖ్య యెక్కువగ నున్నది; ఆ సంఖ్యలోని వారే విశేషించి సంఘములను వ్యాపకమున లెక్కనెట్లు చేసిరి. గృహనిర్మాణ సంఘములు సహకార సంఘములనుండి యప్పు తీసికొనునట్లు ప్రోత్సాహపఱచుట సహకారధర్మ విరుద్ధముకాదని నా యభిప్రాయము. బాయింట్ స్టాక్ కంపెనీల పద్ధతులు గృహనిర్మాణ సంఘములతో వివాదోపేతు లులని నానమ్మకము. సంఘములకు ధనసాహాయ్యము చేయు నిమిత్తము దేశములో ప్రభుత్వమువారి ఒక సెంట్రలు బ్యాంకి నేర్పఱచుట లాభకరమని నేనునమ్మెదను.

ఏ. ఇ. ఇంగ్లీష్ గారి విచారణ.

సభ్యులకు సహకారోద్యమ విషయ విశేషములను ప్రకటించునిమిత్త మొకపద్ధతి యేర్పడవలసి యున్నదని నేను కూడ తలచెదను. దేశభాషలలో ప్రకటించబడుచున్న సహకారపత్రికను చాలవఱకు సభ్యులు చదువుచున్నారు. పరి శోధకులు తఱచుగా సంఘకార్యములను పరిశీలించుటవలన సంఘకార్యదర్శుల స్వయం సహాయశక్తులు శుష్కించుచున్న వని నేను నమ్మలేదు. పరిశోధకులు సంతర్కమునకు మూడు నాలుగు పర్యాయములు సంఘములను పరిశీలించెదరు. ఎట్లయినను, అధమపక్షము యూనియనుల సంఖ్య పెరిగి యని సంప్రతి కరణ భారమును వహింపగలుగునంత పర్యంతమును, సంఘ ముల లెక్కలను పరిశోధకులు సంప్రతించెడి పద్ధతి కొనసా గింపబడవలయునని నేను నిశ్చయించెదను. ముప్పది నుండి సభ్యులు గల సంఘమునకు సగటున రూ 3,000 లపియ్యక బడుచున్నది; అందులో సగము మొత్తము ప్రాంత యపహలు తీర్చుకొను నిమిత్తమై యుండును. సంఘములనుండి యప్పులు తీసికొన్న వారందఱును సామ్రాజ్యములకు ఋణపడి యుండరని నేను నశ్చయముగా చెప్పఁజాలను. భూస్వాములకు సభ్యులు కొందఱు మహాకారులతోకూడ లేవాదేబిలు పెట్టుకొని యుండవచ్చును. సంఘనిర్మాణమునకు చిరకాలము పట్టుటయు, వాని యాయమునకు లగిసంత ప్రోత్సాహము గలదని నేను తృప్తిపడునంతవఱకును సంఘములు రికన్సరు కాబడ వంతుటయు కాకముందుగా, ఈ రాజధానిలో రిజిస్ట్రేషను రద్దుపఱపబడిన సంఘముల సంఖ్య స్వల్పము.

ఎఫ్. ఎఫ్. లియోల్ గారి విచారణ.

సహకారోద్యమము సమాగరింపబడిన పుట్టిమండలియు ఈ రాజధానికి తోముమురాలేదు. ఒకవైపు సంఘములలో నిలువచేసికొనబడిన ద్రవ్యము విశేషముగ తీసికొని పోబడు చున్నను, అప్పుకిచ్చుట కష్టముగ లోచనలేదు. ఈకారణమును బట్టి యపియ్యుపట్టుల నెక్కువవడ్డీ యేర్పఱచుటకు నానశ్చ కములేదు.

ఇంతట సభ్యులు ఫలానోరాజకములకు వెడలిరి.

మధ్యాహ్న సమావేశము.

ఈ యుపసంఘసభ్యులు మధ్యాహ్నము 2-30 గంట లకు కాననసర్పాణసభా భవనమున మరల సమావేశమై

గౌ. డివాన్ బహదూర్ ఎల్. డి. స్వామికన్ను పిల్లగారిని విచారించుటకు మరల నుపక్రమించిరి.

ఎఫ్. డబ్ల్యూ. బాన్స్లెన్ గారి విచారణ.

బాన్స్లెన్ గారి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరముగ నీసాక్షి మరలనిట్లు చెప్పెను:— అన్ని సంఘములను తమ వాఙ్మధు ధనమును సెంట్రలు బ్యాంకిలో నుంచుకొందురు. సహకారధనాగారములయందలి ద్రవ్యమునకును మరల సహకారోద్యమము నిమిత్త ముపయోగింపబడుచున్నదేకాని, మద గాను సెంట్రల్ ఆర్బిక్ బ్యాంకుల శిషయమైతప్ప, మరి యెక్కడను నిలువచేయబడుటలేదు. ప్రస్తుతము మేమియ్యక లగిన మొత్తముకంటె మిక్కిలి యెక్కువధనమును లైటులు వినియోగించుకొనుట కావశ్యముకలదు. దురుద్దేశ్యముతో సంఘ ములనుండి యప్పుతీసికొనుటకు వీలుగాకుండ, కావలసినన్ని కట్టుకట్టు గలవు. సరియైన కారణమును చాలినంత యాస్తిని చూడకుండ గ్రామపంచాయతు లప్పియ్యట కవకాశములేదు. సెంట్రలికరణ వ్యయమును సహకారసంఘములు భరింపవలయు నని నేను వాదించితిని.

డబ్ల్యూ. రెస్సిక్ గారి విచారణ.

ప్రభుత్వమువారు వడ్డీనిగట్టించి పూటవడతలచి, సహకార సంఘములు బారీచేసెడి యప్పుప్రములను బోటులు తీసి కొనునట్లు చేయుట కష్టకార్యముకాదని నేను తలచెదను.

యన్. అజారాలీగారికి సమాధానము.

సంఘములనుండి బదులు పుచ్చుకొనగల వ్యవసాయ వారుల పోములకు విలువ నిర్ధారణచేయుట కెట్టికష్టమును లేదు. దొరతనమువారు విలువను నిర్ధారణచేసియున్నారు. గ్రామవాసు లేర్పరచిన విలువను గూడ గమనింపవచ్చును. వానివలన గూడ మేమెన్నడును మోసపోలేదు. పోముల విలు వను స్వాతంత్ర్యమును తెలియచేయు గ్రంథములను మాత్రము సంఘములలో నుంచుటలేదు.

సంఘముల స్థితి, సభ్యుల వివరము, ఆదాయము మున్న గువానిని బట్టి సంఘములకు బదులీయబడుచుండును. ఇటు కట్లు సంఘములకు పెట్టుబడుల నిచ్చుటలో ప్రచుదమే లేదని తోచుచున్నది. ఏమనిన వారు మొదట నిశ్చయ తేనఖా ఆస్తి గాక కట్టబడిన యిల్లుగూడ తుఖాగానుండును. సహకారోద్య మమును గూర్చి రాజ్యాంగ సభలలో ప్రతిరోధి నెన్నుకొనదగి నంతమంది సహకార సంఘసభ్యులు చెన్నై పురిలో లేరని తోచు చున్నది. ప్రధాన నిధులకును పట్టణ నిధులకును పరస్పర సహాయలోపమేమియును లేదు. తనిఖీ కట్టుములకు కొంద రంగీకరింపనివారు కలరు గాని పలువురందుల కంగీకరించువారు కలరు.

గౌ. లాలూబాయి శామ్లాను సి. డి. ఇ. గారికి సమాధానము.

లెక్కల తనిఖీని యూనియనులవారు చేయుట కాక్షే పణలేదుగాని ఆతనిఖీలను పరామర్శించు సభికారులు దొరతన మువారియం దుండరలెను. (దీనితో వీరి సాక్ష్యము ముగిసినది)

సర్. వి. సి. దేశికాచారిగారి సాక్ష్యము.

అధ్యక్షునిప్రశ్నలకు సమాధానములు. సర్వప్రధాన సంఘనిధికిపోగుపడిన బదులీయని నిక్షిప్తధన సంఘములలోను 100 కి 10 వంతులైనను మూలధనముగా నుండరలెను. మద రాసు బ్యాంకిలోని డబ్ల్యూ. బి.హంటుగారితోడ నితర బ్యాంకుల వారి తోడగూడ నాలోచించి యిటులనిర్ధారణ చేయబడినది. ఈసంఘములలో భూసంబంధసహకార సంఘముల వారలను సభ్యులనుగా చేర్చుకొనుటవలన ప్రయోజనమగపడదు. ఈసంఘములో గ్రామసహకార సంఘములలోనివారి సభికముగ చేర్చుటకుగూడ సంగీకరింపజాలను. ఏలయనబుణదాతలకు సగిర సంఘమువారికిని బుణగ్రాహకులకు గ్రామసంఘములవారికిని గూడ సంబంధం చిత్తుగందర్ప మేర్పడును. సర్వభారత భిందమునకును గూడ నొక్కప్రధాన సంఘమునే యేర్పరు చుట యుక్తమిగూడ నేను తలంపను. ఆయా రాజధానల యధికారుల క న్యోగ్యమున్నంత వరకును వారు వారొందొరులకు ధనసహాయము చేయుచుండుట కభ్యంతరము కనంబడదు. బుణయలను సమకూర్చుటలో నా సభికారి మాకు సహాయముచేసియుండెను. ఈకార్యమువలన నాయన కార్యక్లాపమువారల కెట్టి కార్యక్రమమును తెటస్థిం చినదని నేను తలపజాలను. ప్రధానసంఘమువారు గ్రామసంఘ ములను గమనించుచుండుటకును వారి బుణయలను సమకూర్చు టకును యవకాశముండదని నానమ్మకము. సహకారసంఘ సమ్మేళన సభవారు వారి వారి ప్రాంతములనున్న సంఘము లను గమనించుపద్ధతి యుక్తమని నాకు తోచుచున్నది.

గొల్లలూరు బాయి శాస్త్రమును గూర్చి ప్రశ్నలకు సమాధానములు.

మూలధనము వసూలు మొత్తములో 100 కి 10 వ వంతుగాక 8 వ వంతుగా నుండుటనుగూర్చి అట్లుతగ్గించుట యావశ్యకమని నేనుతలంపను. సంఘములకు సామ్యధికముగ చేర్చు తలంపుతో భాగస్వాములకు వడ్డీ తక్కువచేయుటకు నే నంగీకరింపను. భాగస్వాములను చేర్చుటందనట్టి నూచ నలవలన ప్రయోజనములేదు. మదరాసు బాంకిలో నిక్షేపించబడినసామ్యకన్న నధికముగ వాడుకొనుపద్ధతి రి సంవత్సరముల క్రితము ప్రారంభింపబడినది. 1½ లక్షలనుండి 4 లక్షల వరకునుకూడ నడియపుడు హెచ్చింపబడినది. ప్రధానసంఘము సరిగవనిచేయుటకుట కిదియత్యవసరము. నిక్షేప్తధనము లలో 16 పార్శ్వలలో 12 పార్శ్వలకు 100 కి సానునకు 6 వంతు నను కొద్దివానికి మాత్రము 5½ వంతునను వడ్డీయియ్యబడుచున్నది. అన్నిటికినిగూడ 6 వంతున వడ్డీనిచ్చుటవలన ప్రయోజనముగపడదు. అందువలన ప్రధానసంఘమునకు నష్టమేర్పడుట మే గాని గ్రామసంఘములకు లాభమేమియును కలుగజాలదు. తెక్కల తనిఖీకట్టుముల పద్ధతివలన ప్రధానసంఘముల కంత నష్టములేకున్నను గ్రామసంఘములకు చాలనష్టము కలుగును. కాననట్టి కట్టుముల కిరాజధానిలో చాలమంది వ్యతిరేకులై యున్నారు.

ఏ. ఇ. ఇంగ్లీషుగారి ప్రశ్నలకు సమాధానములు

నిక్షేప్తధనములమీద 6 వడ్డీ కన్న హెచ్చుచేయ వీలు లేకు ఈసంవత్సర మంతవరకేర్పడవ బడినది. నిక్షేపకులసంఖ్య హెచ్చించుటకుగాని తగ్గించుటకుగాని ఆపరిమితిని హెచ్చించుటగాని తగ్గించుటగాని మా కావశ్యకముకాదు. దీర్ఘనిక్షేపముల వడ్డీపరిమితిని గూర్చిప్రశ్నలలో ప్రకటింపబడినదిగాని మామూలు నిక్షేపములనుగూర్చి ప్రకటింపబడలేదు. ఇతరప్రదేశములలోని ప్రధానసంఘములవారు చెన్నపురిలోని ప్రశ్నలలో తమ వడ్డీపరిమితిని ప్రకటించుటకు నా కాక్షేపణములేదు గాని వానిలో నిక్షేపింపగోరువారినిమాత్రము నేను నిరుత్సాహపరచెదను. ప్రధానసంఘములో ధనము నిక్షేపించినంత మాత్రముననే నేర్పుకొనదగినదాని నంతటినిగూడ వారు నేర్వగలిగియుండగనితరసంఘములవారు ప్రధానసంఘములో సభ్యులగుటవలన ప్రయోజనమేమో నేనెరుంగజాలకున్నాను.

ఎస్. ఎఫ్. వియలు సి. వి. ఇ. గారికి

సమాధానములు.

సంఘములోని సభ్యుడు పరిపాలకసంఘములో చేరుటకు నా కాక్షేపణములేదు.

ఎఫ్. డబ్ల్యూ. బాక్స్టన్ గారికి సమాధానములు.

నిక్షేపపద్ధతికన్న ఋణపద్ధతియలపద్ధతి నేను ప్రాధికారముగాని చెన్నపురిలోనివారికి ముఖ్యముగ భారతీయుల కది యంగీకారముకాదని నేను తలంచుచున్నాను. సాలుకు 100 కి 6 వంతుల వడ్డీమీద నష్టపద్ధతియలను చెన్నపురిలో విడుదల చేయుట కష్టమని తలంచెదను.

ఎక, అజహారాలీగారికి సమాధానములు.

సాధారణముగ నీ సహకారసంఘములకు దొరతనము వారు తోడ్పడుట నా కంగీకారముకాదుగాని ప్రస్తుతస్థితిని బోలు సందేహాస్థితి తటస్థించినప్పుడు దొరతనమువారి తోడ్పాటువశ్యకమగుచుండును. ఎప్పుడైననుగూడ నితరమార్గము లన్నియు నిరుపయోగములగువరకును దొరతనమువారి సహాయ ముపేక్షింపరాదు. నిక్షేపకుల నధికముగ నాకర్షించుటకు ప్రయత్నించుచుండవలెను. జిల్లాస్థు లింతవర కాకర్షింపవలసి నంతమంది నాకర్షించియుండలేదు. (ఇంతటితో వీరిసాక్ష్యము ముగిసినది.)

రావుబహదూరు నారాయణరావుగారి సాక్ష్యము.

తిరుచనాపల్లి జిల్లానిధి కార్యదర్శియగు రావుబహదూరు జె. నారాయణరావుగారి యిట్లు సాక్ష్య మొసంగిరి.

అధ్యక్షులకు సమాధానము.

తిరుచనాపల్లి జిల్లానిధిలో సభ్యులగలసంఘములు లేవు. అట్టిసభ్యుల నొసంగుటకు నే నంగీకరింపను. నిక్షేప్తధనము 8 వంతు లున్నచో వాటామూలధనము 1 వంతుగ నుండవలె నని నాతలంపు. ఈరీతిగా నుంచబడినచోట్ల ఫలితము లనుకూలముగ నేయుండెను. ఇకమందుగూడ నుండగలవు. మాసంఘ మొసంగినలాభము సంపదముల కెట్టినిర్బంధములునులేవు. అట్టినిర్బంధములు కూడవని నాతలంపు మొదటనేర్పరుపబడినదిని బంధనలకుగూడ నది వ్యతిరేకమగును. 100 కి 20 వంతునగూడ లాభము కనుపరుపబడినది గాని 12 వంతున మాత్రమే పంచిపెట్టబడినది. వడ్డీతగ్గించినచో వాటాలవిలువ తగును. ప్రజల కాక్షేపణ

ముగూడ తగును. పరిశ్రాకార్యములకు మేము సామ్యునేమియును వినియోగింపలేదు. చాలమంది యుచితముగ పనిచేయు వారేగాన తనిఖీనిమిత్తము కట్టుము లేర్పరచినచో నుచితముగ పనిచేయువారందరును గూడ వేతనముల నడిగెదరు. తాత్కాలిక క్రితధనమును, సంవత్సరము మొదలు 6 వత్సరములవరకు నిలువయుండు క్రితధనమునుగూడ మానిధికి స్వీకరింపబడినవి. నిర్వహణధనము హెచ్చును. తాత్కాలికములు తక్కువగను నున్నది.

గొల్లలూరు బాయి శాస్త్రమునుగూర్చి సమాధానము.

ప్రాథమిక సంఘములు జిల్లాసంఘనిధులలో నుండి బదులుగొనవలెగాని ప్రజలనుండి బదులు గొనరాదు. అందువలన జిల్లాసంఘ క్రితధనములకు నష్టముకలుగును. బదులు కనుక చాలమంది మేము న్యాయస్థానముల కెక్కవలసిన యవసర మిప్పటికి మాకు కలుగలేదు. దొరతనమువారు పరిపాలనాధికారము స్థానికనిధుల కిచ్చి కేసురాదు. వానివలన మండలనిధులకు నష్టముకలుగును. బాకీలను వసూలుచేయు భారమును పరిపాలనా భారమునుగూడ దొరతనమువారు వహించియున్నారని ప్రజలభిప్రాయ పడుచున్నారు. ఆయభిప్రాయము తొలగింపబడగూడదు. ఇప్పుడున్న రీతినే పరిపాలనాధికారమును ప్రభుత్వమువారే వహించవలెను.

యఫ్. యఫ్. లియలుగారికి సమాధానము.

వాకు మాజిల్లానిధిలో 2 వేలరూపాయలు విలువగల వాటాలున్నవి. నేను నాలుగువాటాలనుకొనితిని. నేను బాంకిలో ధనము నిలువచేసియుండలేదు. అజిల్లాలో మరియొక సంఘునిధి నేర్పరచుటవలన నినిధికి భంగముకలుగును గాన నే నిందుల కంగీకరింపను. (ఇంతటితో సాక్ష్యము ముగిసినది. సభ కూడ చాలింపబడినది. మరల 27 వ తేదీ శుక్రవారమువాడు పగలు 11 గంటలకు సమావేశమగును.)

అంగలూరు బాలికాపాఠశాల

(స్వీకృత విశేషము యొద్దనుండి)

అంగలూరు నవంబరు 25:—ఈనెల 22-వ తేదీని అంగలూరు బాలికాపాఠశాలలో విద్యార్థుల మొదటయన్న బాలికలకు బహుమానములిచ్చు నిమిత్తమై కోన సీతారామారావు పంతులు ఎమ్. ఏ. గారి యాధిపత్యము క్రింద నొకసభ జరుపబడినది. ఊరిలోని స్త్రీపురుషులందఱు సమావేశమైరి. బాలికలు వివిధాలంకార భూషితలై విచ్చేసిరి. ఈశ్వరప్రార్థనతో సభ ప్రారంభమయ్యెను. సభాధ్యక్షులు సభ నుప్రకరించుచు, తమ కి గౌరవమొసంగినందునకై వందనము లాపగి ప్రధానోపాధ్యాయులను కడచిన సంవత్సరపు రిపోర్టును చదువగోరిరి. ఈ పాఠశాల 1904 సంవత్సరమున 15 గురు బాలికలతో సాపింపబడి యిప్పుడు 285 మంది విద్యార్థులను చేయుచున్నార. ఇందు ఏడు తరగతులవఱకు నున్నవి. గృహనిర్వాహకత్వము, ఆరోగ్యకాస్త్రము, శారీరకాస్త్రము, కట్టుపని, చిత్రలేఖనము, సంగీతము, చరిత్ర, భూగోళము, ఇంగ్లీషు, బాలికలకు నేర్పబడు చున్నవి. పాఠశాలకు సంబంధించి కొద్ది పాటి పుస్తక భాండాగారముకూడ కలదు. కడచిన సంవత్సరము ఏడవతరగతిలో నల్లరు బాలికలు కృతార్థులైరి. ఆంధ్ర స్త్రీల బహుమతిపరిశులకు పంపిండుటకు హాజరై అందు తొమ్మిదిమంది పాల్గొనెరి. వీరిలోనొకరు వెండిపతకమును ఇరువురు నువర్ణ పతకములను బడిసిరి. పాఠశాలకు స్థిరమగు భవనము లేనందున మందిర నిర్మాణమునకై బోర్డువారు 2490 రూపాయలను మంజూరుచేయుట తృప్తికరముగ నున్నది. బాలికలకు సంగీతము చెప్పటకై నియమింపబడిన యుపాధ్యాయునికి నిర్ణీతసమయము ముగిసినదనియు, ముందు సంవత్సరమున కిట్టియేర్పాటు చేయనియెడల బాలికలు నిరుత్సాహము పొందుదురనియు, హెచ్చార్పరుగారు చెప్పిరి.

రిపోర్టు ముగియుటతోడనే బాలికలు పుష్పవేడి విలాసమును నొకనాటకమును ప్రదర్శించిరి. వీరందఱు బాలికలయ్యు, నాటకమును ప్రదర్శించిన విధము మిక్కిలి క్లాభ్యముగ నున్నది. ఆయాభాగముల యందలి వచనమునేమి, పద్యములనేమి, తదవుకొన కుండగ, మన నాటకరంగము ములలోవలె నెవరు వెనక అందించవలెనద చక్కగజెప్పిరి. దీని తరువాత, కోలాటము వేసిరి. ఈవేడుకలన్నియు ముగిసిన పిమ్మట బాలికలకు సభాధ్యక్షులచే బహుమానములు పంచిపెట్టబడినవి. బహుమానముల పిదప గుడిసేన నుబ్బయ్య, నందగిరి వేంకట అప్పారావు పంతులుగారు మున్నగువారు స్త్రీవిద్యను గూర్చియు, పాఠశాలయొక్క శారీరకలన గూర్చియు ముచ్చటించిరి. అనంతరము సభవారి ఘోటాగ్రాపు తియబడి, సభాధ్యక్షుల హితవాక్యములతో సభముగింపబడెను. ఈపాఠశాల స్థాపింపబడి దాదాపుగ వదిలవత్సరములు

మాత్రమే కడచినను, నితర శిష్యుకాలమున 285మంది బాలికలు ప్రవేశించుటయు, ఏడవతరగతివఱకు విద్యగజపబడుటయు మిక్కిలి ప్రశంసనీయము. ఇతరపాఠశాలలలోవలె చిన్న చిన్న పిల్లలు మాత్రమేగాక యుక్తవయస్సు వచ్చిన చాలమంది బాలికలు ఇచ్చట విద్యార్థులను చేయుచున్నారు. ఇంతియగాదు. ఈపాఠశాలయందే ఏడవతరగతియందు పాల్గొనెన ఇరువురు బాలికలు ఉపాధ్యాయులుగ పనిచేయుట, విశ్వయముగా అపూర్వమైన విషయమని చెప్పువచ్చును. ఇందు నకు బాలికలను మాత్రమేగాక వారిని ప్రోత్సహింపవలసిన తలితండ్రులను సహితము ప్రాధింపవలసియున్నది. అంగలూరువారు చూపిన మార్గము నితరులకూడ నవలంబించినచో మనదేశమున స్త్రీవిద్య బహుశిష్యుకాలముననే వృద్ధి పొందక మానదు. తమకాసు బహుమానములను మాత్రమేగాక స్త్రీలకై యేర్పాటుపబడిన పతకములను బొందినట్టియు, ప్రస్తుతము పాఠశాలలో స్వల్పవేతనమునకు పనిచేయుచున్నట్టియు, స్త్రీయతులగు అట్లూరి వేంకట సీతమ్మ, దుగ్గిరాలశేషవర్మ, గొట్టిపాటి వేంకట సీతమ్మ మున్నగువారలను మిక్కిలి ప్రాధింపించుచు, వీరందఱు తమ సంఘమునందలి విద్యా ప్రచారమునకై కృషిచల్పి నిరక్షరి గాంచెదరుగాక యని వేడుచున్నాను.

హైందవ యోధులు.

కం. ఆవినియోగితు లనుపమ
చతురమతు లరాతివైస్య సంవారణ కళా
రతులన హైందవవీరులు
స్తుతిగన్న రెల్లజగము నూచుచుండెన్.

ఉ. పారువక్త్రలే తమకుఁ బ్రాణముకంపెను హెచ్చుగాఁగ నీ
ఘోరరణాంగణంబై తమకు న్నిహారింపెను చోటుగాఁగ క
స్త్రానణవస్త్రి కీలముల యందుఁ బోఁబడి నిచ్చితార్థులై
కైరిబలంబునుక్కడఁచు వారలు హైందవవీరులేకదా.
మ. మునుపాభారతివీరులహవమునం బోరాడి రుగ్రుంబుగా
ననుచు నైపుఁగవిందు; మయ్యది నిజంబా! కల్పితంబా! యటం
చనుమానించెనువారు హైందవులకొర్యన్నాస్త్రి నేఁదాజన్
గనుఁగోనొప్పు తదియనంబనిత కౌశాలేశ నాకారమై.

ఉ. భీతియొకంతలే దహహ! భీకరశక్తు విన్గ తాస్త్ర కం
పాతములన్న; లేదు తడఁబాటు కఠోద్ధితిభూరి ఖడ్గధా
రాతలి కాత్రవావళి కిరంబులు ప్రయ్యగ నేయుటన్న; ధా
త్రితలమందు హైందవచరిత్రము నేఁదుప్రకృతి గాంచదే.

సీ. సవ్య సర్వంసహ సామ్రాజ్య ధారేయ
బాహ్యభుండే శుభంబురుండు,
నకల ధాత్రినాథ మకుటరత్న ప్రభాం
చిత పదావళుండే ఓలివిభుండు,
పల్లిబారిభూప దుర్గర్వ నిర్వాహణ
చాతుర్య భుక్తుండే చక్రగర్జి,
మహిభక్తి విరాజమాన హైందవ జన
క్షేమంకరుండే మహామహుండు,
గుణసాంధ్ర జాత్తి ధరాధిపేంద్రు
మహిత క్షిప్రతాప సంపదలతోడ
జయరమాకన్య వరియించు సుయముననె
యడఁగు హైందవయోధ కోపానలంబు.
చింతలవాటి - దక్షిణామూర్తి.

బెజవాడ మున్సిసిపాలిటి.

శ్రీగవర్మరుగారిరాక.

మా బెజవాడ పట్టణమునకు గవర్మరుగారు డిశంబరు 2, 10, 11 తారీఖులలో వచ్చి మకాముచేయుదురని వినుటకు చాల సంతోషముగా నున్నది. అయితే యీ సందర్భమున జనులందరు తమ తమ కష్టములను వారికి అడ్డెను మూలకముగా తెలియజేసి అవి తొలగించుకొనుటకు తగు ప్రయత్నము చేయువాడుక కలదుగదా. మా బెజవాడ పురజనులందరు ఆ విషయమై యేమియు తలపెట్టినట్లు కనుపడదేమి. పట్టణములో వెనకటి ఛైరుమకగారి కాలమున “రేటుపేయ్యన అసోసియేషన్” అనునది ఒకటియుండెను. అది యిప్పుడు యేమయినది? బెజవాడ తోడ్పడుగురించి లోకాభిప్రాయమేమి? ఇతర మహాపట్టణములలో ఎక్కడనులేని మీటర్లను నొక్క మహానిష్పంధమును తీసికొనివచ్చి, అవి పెట్టినగాని యిండ్లకు నీరు యియ్యమను ఆర్జరు యెంతకత్తివమైననో యెరుగరా? ఇంతి పన్ను యెంతో నీటిపన్ను అంత వసూలుచేసిరి. ఇంతికి నీరు యిండన్న నీవు నూరు రూపాయలు ఖర్చుచేసి మీటరుకొని పెట్టినగాని నీయింటికి నీరు యియ్యమని స్పష్టముగా చెప్పిరి. శ్రీగవర్మరుగారికి నీ ప్రజాకష్టములను నిశ్చించుట యవసరము. ఈయొద్దముల సందర్భము ఈలాగటిసంగతులలో తమ మనస్సును కష్టపెట్టివారని గవర్మరుగారు కోపపడరు నుమా!
“బెజవాడ పురవాసి”

శ్రీమంతుల గారి పర్యటనము.

హావలకు ప్రభుత్వ వైద్యశాల.

కాకినాడ నవంబరు 27:— శ్రీమంతుల గారు నవంబరు 7-30 గంటలకు శ్రీమంతుల కలెక్టరుగారితోడను పోలీసు గూఢచారి పెండంటుగారితోడను హావలకు ప్రభుత్వ వైద్యశాలయని పిలువబడు స్త్రీల వైద్యశాల కేగిరి. ఆచట ప్రధాన వైద్యాధికారి జిల్లా వైద్యకళాధికారియగు యమ్. యస్. మెట్కాఫ్ గారును, జిల్లా హాస్పిటల్ సహాయకర్తయగు దివానుబాదురాయి డి. శేషగిరిరావుగారునుగూడ సచట నుండిరి. శ్రీమంతుల వైద్యశాలలోని భాగముల నన్నిటిని తిలకించిరి. నేనీ వైద్యశాలను చూచుటకు చాల సంతోషించుచున్నాను. పితామహుల రాజా గారి సంగిన భగవంతులమువలన మరీకొన్ని యానామాల్యము లేర్పరుపబడినవి. వీనివలన చికిత్సల బడయవచ్చువారికి చాల సదుపాయముగ నుండునని నేనూహించుచున్నాను. ఈవైద్యశాల చాల సహాయము చేయుచున్నది. క్రమ క్రమముగ దీని యుపయోగమును ప్రజలు గ్రహింపగలరని తలంతును. వయద్య సహాయముచేయు వయద్యశాల సంబంధోద్యోగులకు గూడ నిది ప్రోత్సాహకరముగ నుండగలదని నేను తలంతునని శ్రీమంతుల ప్రేక్షకాభిప్రాయ పుస్తకమున వ్రాసిరి. ఈవయద్యశాలకు హావలకు ప్రభుత్వ యనుమతిని పడసి ఆమెపేరు పెట్టబడినది. 1908 లో ఆంపిలు ప్రభువుగారు దీనిని తెచ్చిరి. పితామహుల రాజుగారి సంగిన 11081 రూపాయలతో క్రొత్త స్థానములు నిర్మింపబడినవి. వానిలో నుపయోగింపబడు శస్త్రచికిత్సాపరికరముల సమితి మాయన మరల 1100 నోసుగిరి. ఆచికిత్సా స్థానములకు శ్రీరాజారావు వెంగాయమ్మరావు బహద్రుల వారి భూమిని ప్రసక్తిచికిత్సాస్థానములని పేరు పెట్టబడినది. చెన్నై పులోని ధర్మాదాయనిధి కోశాధికారి పేర నాస్థలమున కట్టడములను నమోదుచేయబడినవి. 1-4-1918 న నవి యుపయోగమునకు తేబడినవి. 25-8-1914 వర కచట 74 ప్రసవములు జరిగినవి. 1909-10, 1910-11, 1912-13, 1913-14 సంవత్సరములలో మొత్తం యభివృద్ధిగూడ చేయబడినది. మొత్తముమీద నాకట్టడములకొరకు 5521 రూ. వ్యయపరచబడినవి. మంత్రి పానులరావు శ్రీమంతులకుగూడ నాలోచింపబడుచున్నది. ఇద్దరు యూరోప్రదేశీయులంత్రసానులకు నివాసగృహములనిమిత్తము 7800 రూపాయల నోసుగవలెనని దొరతనము వారిని కోరబడినది.

పితామహుల రాజుగారి

అనాధశరణాలయము.

శ్రీమంతులచటనుండి వైశరణాలయమున కేగిరి. ఆచట శ్రీరాజాగారును ఆర్. వెంకటరత్నము నాయుడుగారును శ్రీమంతుల స్వాగతమొసంగిరి. కాకినాడలోనున్న వెద్దమందిరములలో నిదియొకటిగానగును. ఇదిచాలపరిశుభ్రముగా నుంచబడినది. ఒకచోట బాలురును నేరొకచోట బాలికలును బాలుర దీర్ఘ నిలువబడియుండగ శ్రీమంతుల వారలనుమాని ముచ్చటబడిరి. మిక్కిలి చిన్నవయసుగల బాలుడును బాలికయును కి ఏండ్ల ప్రాయముగలవారగు నున్నారు. ఈకట్టడము పూర్తి కాకమును పీఠంజాలయమును నూర్వరావుపేటలో నొక గృహమున తాత్కాలికముగ 13-11-1909 నేర్పరచిరి. దీనికి ప్రస్తుతపు పితామహులరాజుగారి తండ్రిగారిపేరు పెట్టబడినది. దీనిలో ననాథలగు నాంధ్రబాలర సంఖ్యను వారిలో ముఖ్యముగ నుత్తరస్కారులలోని బిడ్డలందరను. బాలియత వివక్షతను గమనింపకచేర్చి వారినందరి నేకగర్భజనితసోదరులవలె నెంచుచున్నారు. వీరిలో బ్రాహ్మణులపిల్లలు మొదలు మహమ్మదీయులబిడ్డలవరకు నన్ని బాతులబిడ్డలును గూడగలరు ఇట్లు వీరినినెంచుటలో వారివారిలోగల యత్నశక్తులను గ్రహించివాని శక్తివృద్ధినిండుచుటయే ప్రధానోద్దేశ్యము. వారి వారి మానసికతత్వముగలవారగు విద్యనోసుగటయే నిగ్మాతలభావము. ఎల్లవాడసామ్యముల శక్తివృద్ధినిండుచుటయే ముఖ్యోద్దేశ్యము. దేశములో చేయుబడుచున్న పరిశ్రమలలో శ్రీమంతుల కారణసాధ్యములగు వానిని వారివారి యాసక్తినిసరించి ప్రతివారికేదో యొక పరిశ్రమను నేర్పుటయే ముఖ్యోద్దేశ్యము. ప్రస్తుతము కట్టుపనియును తివాసుల నేతయను మాత్రమే నేర్పబడుచున్నది. వీనినే కొందరుబాలురభ్యసించుచున్నారు. స్వయంసహాయము నాత్మవిశ్వాసమును ప్రధానముగ బోధింపబడుచున్నది. ఉన్నతవిద్యా గ్రహణాసక్తులగు వారికట్టి సౌకర్యములుగూడ చేయబడుచున్నవి. ఈ శరణాలయముందున్న బిడ్డలందరు

నగూడ ప్రత్యేక మౌనదర్శనముగా నుండుటకు ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవి. పితామహుల సంస్థాపనాదాయముల నుండి ధర్మకార్యములకైని నింకలకు వలయు విత్తము మొదటి విషయముగ నోసుగవటకు కావాయ వ్యయముల లెక్కలలో నేర్పాటు చేయబడి యున్నది. ప్రస్తుత ముచట 62 పిల్లలు గలరు. వారిలో 46 రు బాలురును 16 రు బాలికలును గలరు. వీరిలో 19 మందల 4 వత్సరముల వరకును ప్రాయము గలవారన్నారు. ఆంధ్రభాషను బాగుగా నభ్యసించిన యొక యావనవతియును విద్యార్థినిని మైసూరుసంస్థాన మందు కానిటరీ యన పైక్తరుగ నున్నవారి కోరికచేర్చి 17-1-1914 న వివాహము చేసిరి. బాలరలో వ్యాపార విషయకోశాహము గనపరచినట్టి పి. వెంకయ్య యను నొక బాలునికి కళాశాలలోని గ్రంథవికయశాలలో నుద్యోగ మొసంగిరి. ఆతడాపనిని బాగుగానే నిర్వహించుచున్నాడు. పిల్లలలో కొందరు హోమ్స్కూలును, ఫీడీలును, మృదంగమును, వాయిద్యగలవారన్నారు. కొందరు సంగీతమును పాడగలవారన్నారు. కొందరు చిత్రలేఖనము వ్రాయగలవారు కలరు. శరీరవ్యాయామమును నేర్పుట కొక యావధ్యాయుడు కలడు. వెద్దపిల్లలు శరీరవ్యాయామమును చిన్న పిల్లలు (డిల్లను) ప్రతిదినమును సాయంకాలమున నభ్యసించెదరు. శ్రీమంతుల పిల్లలను చూచి ముచ్చటబడి వారి పూర్వచరిత్రనుగూర్చి కొంత ప్రశ్నించిరి. ప్రస్తుతము గంజాము మొదలు గంటూరు వరకుగల 5 జిల్లాలోని పిల్లలనుమాత్రమే చేర్చుటకు వీలగు మున్నదనియు నందులకొక యుద్యోగి సంగారముచేసి బిడ్డలను పోగుచేయుమందు ననియును శ్రీమంతుల తెలిపిరి.

స్థలపరిశ్రమ.

మరలివచ్చునప్పుడు దారిలో జిల్లా ఆధికారులకును నిలవ రక్షకభటులకును నివాసగృహములను కట్టించుటకు పుచ్చుకొనబడిన 16 యకరముల నిడివిగల యేకభండముగు భూమిని శ్రీమంతుల చూచిరి. ఆచటనుండి 8-85 గంటలకు బయలుదేరి శ్రీమంతుల కలెక్టరుగారి విడిదికి విచ్చేసిరి. పగలు 11 గంటలకు భోజనమైన పిమ్మట జిల్లాసంఘప్రతినిధులకు శ్రీమంతుల దర్శన మొసంగిరి. సాయంకాలము 4-30 గంటలకు కూడి యను బాప్టిస్టు క్రైస్తవమత ప్రచారకసంఘము వారేర్పరచిన మెట్లానియ యన్నతి పాఠశాలకేగిరి. ఈ సంఘములోని క్రైస్తవ బాలురకు సదాచారము నుత్తమ మానసిక తత్వమును బోధించుటకును ఆ పాఠశాలలో చేర్చుకొనబడ సాధ్యముగు నంత వరకు క్రైస్తవతరబాలురను గూడ చేర్చుకొని వారికి సత్ప్రసర్తము నేర్పుటకును మరియు నిట్టి క్రైస్తవ ప్రతిపావనము వలన జనసంఘము నంతటికినిగూడ సదభిప్రాయమును కలిగించుటకును దీని సీసంఘమువారు పోషించు చున్నారు. ప్రధానోపాధ్యాయులగు రికచెండు హెచ్. డి. క్రాసుగారు శ్రీమంతుల స్వాగత మొసంగిరి. శ్రీమంతులకితేను సరికి తరగతులలో పాఠములు జరుగుచున్నవి. శ్రీమంతుల తరగతులను చూచి చాలసంతోషించిరి. శ్రీమంతులచటనుండి వెడలులో పల వారందరి ఛాయాపటము తీయబడినది.

పితామహుల రాజుగారి తోటవిందు

పిమ్మట శ్రీమంతుల గౌరవాగృహము రాజాగారు జరిగించిన తోట విందునకు శ్రీమంతుల విచ్చేసిరి. ఆవిందునకు ప్రముఖులగు మోదవాంగ్ల మహాజనులందరును వచ్చియుండిరి.

పరిశ్రామిక ప్రసక్తి

పరిశ్రామిక శాఖాధికారి

కే. టి. బి. కైఫ్ సుగారి రిపోర్టునుండి యీక్రింది విషయములను ప్రకటింపుచున్నాము.

గాజుసరకులు :— చెన్నై పురి కాచిరా ఆదరింపు యము నాయుపయోగములో నుంచబడుటకు తగిన అర్హత చేయుచున్నాను. కాచిరాగూడును గురించి నాకోరికను బలపరచినదని రాజధాని కళాశాలయందలి సాంకేతిక రసాయన శాస్త్రజ్ఞుడు ఎ. ఎల్. ఎస్. స్మిత్ గారి కడిగి యున్నాను. గాజుసరకుల యుత్పత్తిమునుగూర్చి తెలిసికొనటకై యనేక వర్తక సంఘములతో నాలోచించుచున్నాను.

బంగారుసరకు :— చెన్నై పట్టణపు వర్తకసంఘము జలతారు తియారచేయు యంత్రమును కొని పనిచేసి నవపడి, కొనసాగింపలేక పోయినందున ఆయంత్రములతో పరిష్కారము

పనిచేయవచ్చునని నాలుగుసంవత్సరముల క్రిందట ప్రతిపాదించి యుంటిని. ఆప్రతిపాదన మంగీకరింపబడలేదు. ఆయంత్ర స్వామిగో నిపుడు మరల నాలోచించుచున్నాను.

వెన్నెల :— మైసూరు ప్రభుత్వము వారిక వెన్నెల కర్మాగారమును స్థాపించుటకు సిద్ధపడిరి; అంతలో యధ్యక్షులన దాని కాటంకముకలిగెను. ఆప్రత్యేక శాస్త్రజ్ఞులతో యిపుడు చెన్నై పట్టణమున నున్నాడు. ఈరాజధానిలో రెండు వెన్నెలకర్మాగార యంత్రములున్నవని తెలియుచున్నది. కాబట్టి వాగతో పనిచేయవలయునని ప్రతిపాదించుచున్నాను.

సబ్బు :— వేరుసెనగనూనె వినియోగపడుట కవకాశము గలగునట్లు దాక్టరుమార్షెల్ గారిని సబ్బు తయారుచేయు పనికి నియోగించినాను.

నిప్పు వెట్టెలు :— తిరువాన్కూరులో నొక ప్రాంతయంత్రమున్నది. దానివిషయమై తెలియజేయుప వలసినదని యుప (దప్త (నూపర్వైజరు) నడిగినాను. ఈరాజధానిలో అగ్నిపల్లలను తయారుచేయు విషయమును ప్రత్యేకించి పరిపూర్ణముగ తెలిసిన వ్యవహారజ్ఞుడొకడు కలడని స్వతంత్రాధికారులవలన తెలియవచ్చుచున్నది. అతడుదొడ్డిగా పరిగ్రహింపఁ దగినవాఁడా కాదామను విషయమును నేనింకను తీర్మానించుటకు వీలులేదు.

కాగితములు :— తిరునల్వేలి ప్రాంతములలో నొక ప్రాతకాగిత నిర్మాణ యంత్రము కలదు. దీనిని పునరుద్ధరింపఁజేసి కట్ట గుట్టు పరిశ్రమ నుపక్రమింపవచ్చును. దాక్టర్ మార్షెల్ గారు కాగిత సంబంధమైన రసాయనశాస్త్రమును గురించియు పేకెనిర్మాణమును గురించియు కొంత పరిజ్ఞానుగదురుగాన, వారిసాహాయ్యండు నియోగించుచున్నాను.

బొగ్గులు :— నీలగిరిలో బొగ్గులు తయారుచేయు యంత్ర మొకటి నిర్మింపబడవలయునని నాలుగు సంవత్సరములకు పూర్వము చాటర్జనుగారు వివరముగ ప్రతిపాదించి యుండిరి. ఈవిషయమును బ్రస్తుతస్థితి గతులనుబట్టి పరిశీలించి తమయభిప్రాయముల తెలుపవలసినదని యావిషయాభిమానులకు వ్రాసి యున్నాను.

ఉన్ని :— ఉన్ని సరకులు విశేషముగ జర్మనీనుండి దిగుమతియగుచున్నవి. దురదృష్టవశమున హిందూదేశీయ ఉల్లుకాన లసిన పనులకు కిగినంత మంచిదికాదు. ఆస్ట్రేలియానుండియు, ఇంగ్లాండునుండియు దిగుమతిచేయుచు ఉల్లుగో పరిశ్రమలు చేయుటకు సాధ్యపడునాయను విషయమును నేనిపుడాలోచించుచున్నాను. ఈలోపల చిత్రానన (లివానీ) నిర్మాణమునకు పయోగించు నిమిత్తము హిందూదేశీయ ఉల్లు సంగ్రహించుచున్నాను.

ఈ పరిశ్రమలన్నియు వెంటనే యవలంబింపఁ బడుటకు వీలులేదుకాని, సాధ్యమైనన్ని పరిశ్రమలను పనిచేసిమాచి పద్ధతులను ప్రతిపాదించి వానిలో శ్రేష్ఠతమైన వాని నేలుపట్టి ప్రభుత్వమువారికి నివేదించఁ దలచినాను. ఏపనియైనను జరగవలసియున్న యెడల, నాకు కొంతకాల కర్ధాంగబలము కావలసియున్నది. కనుకనే నలుగురధికోపద్రవ్యమును, సాధారణ యుద్ధనిధి నుండి సమయోచితముగ వెచ్చించు నిమిత్తము రు 10,000లను కావలయునని యిదివరకే నివేదించుకొని యున్నాను.

వేరుసెనగల పరిశ్రమ.

రాజధాని కావలసినంత వేరుసెనగ నూనెను కియారు చేయుటకు తగినన్ని యంత్రము లిప్పటికే పనిచేయుచున్నవి. ఇంత కంటె నెక్కువయంత్ర సామగ్రికావశ్యములేదు. నూనెను ప్రిసి చేయుట వలన వేరుసెనగలు చెడకుండ నిలువచేయు వచ్చునుగాని, దేశాంతర వర్తకులు విత్తనములను మూలమే కొనువారగుట చేతను, వారు హిందూదేశమును తీయఁబడెడి నూనె నెటుంగక పోవుటచేతను, ఇక్కడ నూనె తీయుటకంటె విత్తనములను నిలువచేయుటయే యుత్తమము.

ఈపరిశ్రమను చిన్నయెత్తుమీద నభివృద్ధి పఱచుటకై రెండు ఆండర్స్ యంత్రములను కొనవలయునని నేను ప్రభుత్వమువారిని కోరియున్నాను. వెద్దయెత్తుమీద నభివృద్ధి చేయుట శ్రేయస్కరము కాదని యనేకముఖంబుల సిద్ధాంతి కరింపబడినను.

ఇపుడు చెన్నై పట్టణమున పనిచేయుచున్న ఆండర్స్ యంత్రము ఇక్కడి వేరుసెనగలను పోయినతోడనే కడలూరునకుఁగాని మదనూడునకుఁగాని మార్చి వేయబడును.

రావుబహదూర్ }
 పి. హెచ్. గౌడు }
 పెన్సిలెంటు. }

జి. మాధవరావు.
 జనరల్ మేనేజర్.

ఆంధ్రవత్రిక.

1914 ఏ సం॥ నవంబరు నెల 28వ తేది

శనివారము.

హైందవశౌర్యము.

మన హైందవ సోదరులను ఏర్పాగేసరుండు ను నగు మావల్లారు గంగాసింగునకు విక్టోరియా క్రాసను శూర చిహ్నము బహుమానముగా కలిగిన దనువార్త ఆంగ్లప్రజా ప్రతినిధి సభలో రాబర్టు గారు మన హైందవ సైన్యముల వ్యయము హైందవ బాక్సమునుండి భరించుటకు ననుజ్ఞ చేసు సందర్భమున స్థిరపరచిరి. అందువలన నా విషయమున నిక నేమాత్రము సంభేదములేదు. ఈ విక్టోరియా క్రాసనునది సామాన్య శౌరవము కాదు. క్రైస్తవ ప్రపంచమున మహోత్తమ శూరులకు నియ్యది చెబుచున్నది. మన హైందవ సైన్యములు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి యాదరణక్రింద యుద్ధములకు బానునప్పటి కిది క్రైస్తవ మతచిహ్నమగు సిలువతో సంబంధము కలదగుటచేత దీని స్థానమున నొక క్రొత్తశౌరవము ఏర్పరుపబడియెను. కాని ఆశౌరవము ప్రాముఖ్యమందలేదు. విక్టోరియా క్రాసుతో సరి తూగ లేదనుట వేరెచెప్ప నక్కరయేలేదు. అయిన క్రైస్తవ సిలువయైనను విక్టోరియా క్రాసునకును క్రైస్తవ మతమునకును సంబంధములేదు. ఎవ్వడనిలో తేజోవంతుడై శౌర్య ధైర్యముల నసామాన్యరీతి గనుబరచి శత్రువర్గమును చెండాడి యశస్సు నందునో వానికిది యొసంగబడుచున్నది. అట్లుగుటచేత ప్రపంచ సంగ్రామ మగునేటియనిలో సాశౌరవమును సంపాదించినవాని కీర్తియే కీర్తికదా! లోకమునంతయు నెదిర్చి యుల్ల ంపింపజూచుచుండు జర్మనులు తెంపు పెంపులతో కడుపులుగట్టి పై బడుటయు, పదునాగ్గురు హైందవులునిలిచి వారిని దునిమి 15గురు వీరశ యనఘంతులయనట! మిగిలిన యొక్కండగు గంగాసింగు పదునొక్కండుగురు శత్రువుల బహిష్కరించి విజయదగుట యట! అభిమన్యుని శౌర్యమంతటితో నడంగినది కాదనుటను హైందవభూమి నేడుగా లోకమునకు చాటగలిగినది. సారస్వతప్రాథమిక పాశ్చాత్యులతోడ సమానమగు నుత్తమశౌరవమును నోచిలు బహుమానము సంపాదించుటవలన నంది బాబు రవీంద్రనాథుడు నేటి లోకమునందు మన మానసికోన్నతిని స్థిరపరచెను. గంగాసింగు విక్టోరియా క్రాసునుబడసి లోకపు టుత్తమవీరులలో పరిగణింపబడుటచేత మన సాహసిక శక్త్యావృత్తమును భంకావైచి ప్రకటించినాడు. భారతమాత గర్భమున శక్తి యుక్తుల రెంటును లోకమున నుత్తమస్థాన మలంకరింపగలవారు పుట్టుచున్నారనుట వీరిరువురును విశదీకరించి లోకమును మన భావ్యభివృద్ధికోరకు మనవైపునకు ద్రిష్టి నారు. హైందవభూమి దిన దిన ప్రవర్ధమానమై వికాసము నహింపగలదనుట కింతకంటె శుభ సూచనలు గావలెనా?

నిన్న మా తంత్రివార్తలలో నొక్కటి లా గూరారు వైద్యకళాశాలను గురించినది కలదు. ఆ కళాశాలలోని ప్రాధానరులు కొందరు తమ ధర్మమును నిర్వహించుకొరకు యుద్ధభూమికి పోవలసి వచ్చినందున నా కళాశాల యాగిపోవునని వదంతి కలిగినదట! ఆ వదంతియందు నిజమేమియు లేదని యు అట్టి కార్యము నొనర్చుటను నవశ్యముచేయు తరుణము రావని తాము నమ్ముచున్నారనియు

నిప్పు డిద్దరు ప్రాధానరులు లేకపోయినను నిలువ యున్నవారి కేవిషయము తెక్కువగా నొప్పు జెప్పి పనిచేయుచు చున్నారనియు పంజాబు ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించియున్నారు. కళాశాల మూయుట లేదని చెప్పినంతవరకు సంతోషపడవలసినదే. కాని పని యెక్కువయైనప్పడు ఇతరుల నేర్పరచక యొక్కరినే యిద్దరపనిని ముప్పురపనిని చేయునుట మాత్ర మెచ్చటిన్యాయమో తెలియరాదు. వైద్య కళాశాలలలో ప్రాధానరులు ఐ. ఎమ్. ఎస్ లు మాత్రమే యుండవలెనని తలంపా? ఇప్పుడుండు నొకరో యిద్దరో వెళ్ళవలసినచ్చిన నా కళాశాల మూయవలయుననుటయే యుద్దేశమా? ఈ నగరమునకూడ పైవదంతినిబోలిన వదంతియే పుట్టియున్నది. పంజాబు ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనలో నీ విషయమున దేశపుత్రులైన వినియోగించుకొని కార్యములు తీర్చెదరన స్పష్టమగు సంగతి లేనందున నీవదంతిలకు నాధారము కొంత కలచేయాయను సందేహ మగపడుచున్నది. ఈ నగరమున కొందరు ఐ.ఎమ్.ఎస్. లు వెడలిపోవుటచేత కళాశాల మూయవలసి వచ్చునని యనుకొను చున్నారట. ఐ. ఎమ్. ఎస్. లు లేకున్న తరలరములుగా ననుభవజ్ఞులగు ఐ.ఎమ్.ఎస్. లచే శిక్షితులయి మన విశ్వవిద్యాలయమునందు పట్టము నందిన వైద్య విద్యావిశారదులు లేరా? వీరు క్రొత్తగావచ్చు పాశ్చాత్యవైద్యులకంటె కొరగానివారా? పాశ్చాత్య వైద్యపరీక్షలలో తేదన హైందవులకూడ నున్నారే. ఇతర దేశములలో వైద్యవిద్య నేర్చువారందరు ఐ. ఎమ్.ఎస్ లేనా? విద్య ముఖ్యమా? పరీక్ష పేరు ముఖ్యమా? ఈసమయమున మాప్రభుత్వము వారు ఐ. ఎమ్. ఎస్. మాత్ర పక్షపాతులకు చెవి యిచ్చి సమస్థులగు హైందవపుత్రు లున్నప్పుడు గూడ వైద్యకళాశాలలను మూయుటకు గాని అందులో మనుష్యులు కావలసినవచ్చినయెడల వారి నిచ్చుటి వైద్యస్నాతకులనుండి నియమించుకుండ వైద్యవిద్యా పటుత్వమును తగ్గించుటకుగాని ప్రయత్నింపరని నమ్ముచున్నాము. తాము తలచితుచేసి పట్టములిచ్చిన పండితులను తామే పనికినూలినవారనిభావించి తమ నిర్ణయశక్తి కే కళంకము తెచ్చి కొనరని విశ్వసించుచున్నాము.

తంత్రివార్తలు

యుద్ధవార్తలు
వదంతులు.

కలకత్తా నవంబరు 27:—యుద్ధమునగుర్చి పల్లెలలోను పట్టణములలోను లేనిపోని వదంతులు అనేకములు పుట్టుచున్నవి. కొంచెమైనను నిజమాకాని ఈవదంతులను అణచివేయుటకుగాను దొరతనమువారు యుద్ధవార్తలనుదేశభావలలో ఆచ్యుతేయించి పంచివేట్టకలెను. కొన్ని కాగితములను గోడలకు అంటించవలెను. మహమ్మదీయ ముల్లాలచేతను హిందూ గుళీవులచేతను ప్రజలకు నిజమగువార్తలను చెప్పించవలెను. హిందూదేశపు రాజుల రాజధక్తి, వారు చేయుచున్న సాహాయ్యము, మిత్రమండలివారికి కలుగుచున్న విజయములు, వారి యుత్తము, హిందూదేశీయులను బెర్లియము దేశములో ఏలగున ఆదరించుచున్నారో? ఫ్రాన్సులో ఏలగున ఆదరించుచున్నారో? జర్మనీలో ఏలగున ఆదరించుచున్నారో? ఈ విషయములను ప్రజలకు తెలిపవలెను, అని కలకత్తా నగరమునందలి యూరోపియను సంఘమువారు ఇండియా గవర్న మెంటువారికి కోరిరి.

దెబ్బలుతిన్న హిందూదేశపు సైనికులు

బొంబాయిలో క్రొత్త ఎర్పాట్లు.

బొంబాయి నవంబరు 27:—ఆఫ్రికాలో జరుగుచున్న యుద్ధమునందు దెబ్బలు తిన్నవారిని బొంబాయి తీసికొనివచ్చుచున్నారట వీరికొరకు బొంబాయి నగరములో హాస్తింజి ప్రభి

షేగ ప్రత్యేకము ఒక ఆసుపత్రిని స్థాపించి వీరుల్లనుండి దిగిన వైద్యులను ఆసుపత్రికి తీసికొనివచ్చుట కష్టముగనున్నది. ఈ కారణము వలన బొంబాయిరేవునండి ఆసుపత్రివరకు కొత్త ట్రాంక్సు వేయుచున్నారు. ట్రాసు బండ్లపై తీసికొనివత్తురు.

సరిహద్దుజాతులు

లాహోరు నవంబరు 27:—భారాకా ఇలాక్వాయెద్ద 17-వ తేదిని సరిహద్దులకావలనున్న కొందరు పతనులు, బంది పోటుచేసిరి. ఈకొంగలునలుగురు వెంటనే పట్టుకొనబడిరి. వీరిదగ్గర రెండువివాల్వరులుకూడ నుండెను. ఈసంవగ్గమున కొన్ని వివరములు, తెలియవచ్చినవి. ఆస్లము, తోటియును ఇద్దరు దొంగలు తప్పించుకొని పారిపోయిరి. ఫజలుదారు అను గజదొంగ తూర్పుమొకప్పుడు గాండఫ్ అను గ్రామములో సరక్షితముగ దాగియుండెను. ఇతనిని పట్టుకొనటకు వచ్చినప్పుడు, అడ్డుకొనగా నాతుపాకీజేసి కాల్చివేయబడెను. ఈసారిపోయిన వారిద్దరిది యీగ్రామమేనట. ఈగజదొంగ పక్షమువారిలో మిగిలిన దొంగలచే నీబందిపోటు జరుపబడియుండును.

టెల్లిగ్రాపు నోటీసు

డెల్లి నవంబరు 27:—త్రాస్సు, ఈజిప్టు, తూర్పుఆఫ్రికాలో యుద్ధముచేయుటకు హిందూదేశమునుండి కొంతసేన పంపబడినది. ఈసేనలతోనున్న ఉద్యోగులకును, తదితరులకును దినెంబరునెల 1 వ తేదినుండి యీక్రింది నియమములను పాటించి ప్రయత్నము టెల్లిగ్రాములను పంపుకొనవచ్చును. టెల్లిగ్రాములు సాంకేతికమాలలతో నుండకూడదు. వార్తాపరిశోధనాధికారులచే నివి పరీక్షింప బడును. చిరునామాలలో పేరు, పటాలపుపేరు, లేక ఉద్యోగముపేరు, మాన్సెయిల్స్ పట్టణము, కెయిరో, మొంబసా, బాంజీవారు మున్నగు పంపవలసినస్థలములకా, ఎక్కడగపంపవలెనో ఆపేరు వ్రాయవలయును. మామూలురేట్లప్రకారము వీనికి పూర్తిగ సామ్యు పుచ్చుకొనబడును.

ది వాలా కేసు

బొంబాయి నవంబరు 27:—పార్సీ కోటిశ్వరులలో నొక్కరు నాకోటి గమేడియాగారి కొమారుడగు సి. ఎన్. గమేడియా తనకు గల ఆస్తులను తీర్చుకలయునను పూచీనుండి తొలగించుకొనుటకు ఉత్తర్యకోరుమ హెక్టార్లలో ఇవాన్వెస్ స్పీ పిటిషన్ పెట్టుకొనెను. ఇద్దరు ఋణస్వాము లా పిటిషను నాక్షేపించిరి. మొత్తము పదివంద బుణస్వాములలో నైదు గురుమార్బాడీవారు మొత్తముమీదఇంచుమించు రూ.6700ను మాత్రమే అప్పిచ్చి యెక్కువ మొత్తమునకు ప్రతము అవ్రాయించుకొనిరి. తండ్రిధనవంతుడగుదా? దబ్బెక్కడికిపోవునను ఊహ వారి నంతట సాహసీంప నిచ్చినది. ఋణస్వాము లానుప్పులను వాని తండ్రిదగ్గ వసూలుచేయుటకై ప్రబల ప్రయత్నములు చేసిరి. అప్పయ్య వృధవోయినవి. న్యాయ మూర్తిగారు ఇక సాల్వెంటునకు డిస్పార్చి యుద్దేశపు నను గ్రహించుట నొక్క సందర్భమునకు ఆపి యుంచిరి; ఈ సందర్భములో మొదటినాలుగు నెలలు పిటిషన్ దారునకు ప్రాప్తెక్ (కోర్టురక్షణ) కూడ లేదు. ఈ తీర్పును చెప్పయ, న్యాయమూర్తిగారు ప్రస్తావనపిటిషనరు యొక్క ప్రస్తావన అక్రమప్రవర్తనను పురస్కరించుకొని వాని తండ్రిమీద ఆశిని ప్రతిష్ఠము భంగమేర్పరుచేమో యను భీతి కలుగునటుల ఋణస్వాములు పత్రికలో వ్రాసినందులకు ఋణస్వాముల పక్షము వారిని హెచ్చరించిరి.

రంగూను నగరము.

ఏకాంతవాసము చేయుస్త్రీలు.

రంగూను నవంబరు 27:—రంగూనునగరమునందు ఏకాంత వాసము చేయు స్త్రీల ఇండ్లు (అనగా లంజలు) కాపురముచేయు ఇండ్లువృద్ధులు. అట్లుండుట మంచిది కాదు. వీరిని లేకుండ చేయుదని రంగూనుపురవాసులు లెఫ్టెనెంటుగవర్నరుగారికి మహాజరుపంపిరి. గవర్నరుగారు వారి విన్నపములను అరించి, లంజలకు ఇండ్లను అచ్చెను ఇచ్చిన యజమానులకు దుర్వృద్ధి అవలంబించుచున్న వారిని మీఇండ్లలోనుంచరారు ఇట్లుంచు పక్షమున దొరతనమువారు వారిని వెళ్ళగొట్టి ఇండ్లను మూసి వేయుదురు. అని పోలీసు కమిషనరు ను నోటీసులు జారీచేయుచురి ఉత్తరునియిచ్చిరి. ఈఉత్తరువు జాన్కొ వాన్ గారి ప్రభుత్వములవలనను, రంగూను సమార్థసంఘము వారి ప్రయత్నములవలనను తీర్చినది. ఇందుకు వాంక అనేక వందనములు.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ఫ్రాన్సులు.

బల్ వర్క్ యుద్ధపులోడ.

ధ్వంసమగుటకు కారణము.

లండను నవంబరు 26:—ఈ యుద్ధపులోడలోని ఫిరంగులలో ముందు కూరుచుండగా ప్రేలి నాశనమైనది కాని మరి యొక కారణము కలవలసి కాదు.

బుల్వర్క్ మీదమిగిలినవారు.

లండను నవంబరు 27:—బుల్వర్క్ యోడలోనివారిలో సజీవులగు 14 గురిపేళ్లను నాకాసంఘమువారు ప్రకటించిరి.

ప్రభువుల సభ.

కిచనరు గారి విమర్శన.

లండను నవంబరు 28:—కిచనరు ప్రభువు ప్రభువుల సభలో నీక్రింది సంగతులను చెప్పిరి:— ఇదివరకు నేనీ సభలో నుపన్యసించినప్పటి నుండియు జగ్గను లిప్పటివరకు కొంచె మైనను ముందుకు వచ్చెను. హిందూదేశపు సైనికులు ఇక్కడకు వచ్చుటవలన మనకు చాలాభయము కలిగినది. మన సేనలో చాలమంది నష్టమైరి. కాని జగ్గనులనప్రముఖో పోల్చి చూచునప్పుడు మన కష్టము బహు స్వల్పము.

క్రిటీషు సేనలు నూతనముగా తూర్పుగా 80 మైళ్ల దూరములో టర్కీవారిలో పోరాడుచున్నవి. మిలిటరీవారి ప్రయత్నములకు ఫలము కలుగకుండ ప్రజలు తమ యాత్రమునచ్చిన వాక్తలను తెప్పించుకొనవచ్చునని దొరతనమువారు తెలియజేయుచున్నారు. అంటర్వూలోని ఒకకోట త్వరలో జర్మనులు వశముచేసికొనలేక పోయిరి. ఇది సుందరమైనది సరీజాను ఫ్రెంచివారు తమ సేనను సిద్ధపరచిరి. ఈ కారణమున జర్మనులు ఫ్రెంచిదేశపు ఉత్తర సముద్రతీరమునకు రాజాలక పోయిరి. సరీజాను ఫ్రెంచివారి సేన, 11 జర్మను సేనలతో పోరాడి, జగ్గను రక్షక సైన్యమును ఓడించుట, వారి ఆర్థికతీయమైన పరాక్రమమును తెలియజేయుచున్నది. ఫ్రెంచిదేశపు సేనలు కూడ నచ్చుతముగ పోరాడుచున్నవి.

రుస్సెవారు జర్మనులను ముందుకురాకుండ ఆపిరి. ఈ యుద్ధములో జర్మనుల కన్నడు కలుగనంత నష్టము కలిగినది.

లండను నవంబరు 26:—కిచనరు ప్రభువుగారు ప్రభువుల సభలో ప్రసంగించుచు, సైన్యమునందు జేదలచిగొనిన వారికింకను భారీయున్నదిని చెప్పిరి. సంగ్రామమునందు జయము గలుగుటకు గావలసినంతమంది సైన్యమున జేరి పూర్వమునలెనే యిప్పుడును చేకవేసె యొనర్తురని నాకు నమ్మకమున్నది. ఆయా స్థలముల సేనలపైబడుచున్న పటాలములు గాక వారమునకు ముప్పదివేలమంది చేరుచున్నారు. ఇంతకన్న నెక్కుడు సైనికులు గావలసినసమయము వచ్చును. అప్పుడందరికిని తెలియబరచెదను.

కామన్సు సభ.

లండను నవంబరు 26:—కామన్సు సభలో సభ్యులు గారిట్లు చెప్పిరి:— బల్ వర్క్ యుద్ధపులోడలోనిమందు ప్రేలి నాశనమైనది. పొగతగ్గునప్పటికీ, ఓడ సంతృప్తముగ మునిగి పోయినదని వివర్తనచూచిన నా కా ధి కారు లిద్దరు చెప్పుచున్నారు. దీనివలన మన నాకాబలమునకు నష్టమేమియులేదు. కాని చాలమంది చనిపోయినందునకు మాత్రము నేను చింతిలుచున్నాను.

నై ప్రెస్ హై కమిషనరు

లండను నవంబరు 27:—మేజరు సరీజాను కాల్యున గారు నై ప్రెస్ ములకు హై కమిషనరుగ నియమింపబడిరి. ఈలంక తురకలకును, ఇంగ్లీషువారికిని యుద్ధము పొసగక పూర్వము తురకల రాజ్యము క్రిందనుండెను. తరువాతదీనిని ఆంగ్లేయు లాక్రమించుకొనిరి.

యుద్ధసైన్యములకు ఆహ్వానము

లండను నవంబరు 27:—నేడు కామన్సు సభలో లాయర్ జార్జి గారిట్లు నెలవిచ్చిరి. ఎంత సామూహ్యమైనది నిరారణగ చెప్పవలయు కొనలేదు; ఏకా స్వల్ప మైత్రముల సైన్యములచాల దరభాషలు వచ్చినవి. వీరు రమ్యమి లక్షమంది యుండవచ్చును. ఎక్స్పెరియెన్సాను ఎక్స్పెరియెన్సా సుధించిన బిల్లుల సందర్భములో దొరతనమువారవలంబించిన పద్ధతులకూడ జనుప్రదములయినవి. యుద్ధము జరుగుచున్నను, బ్రిటిషువారే ఇతరదేశములతో యెక్కువ వ్యాపారమును నాణిజ్యమును చేయుచున్నారు. అన్ని దేశముల వారికంటెను ఆంగ్లేయులకే ద్రవ్య సంబంధమైన పరపతి యెక్కువగ నున్నది.

పరాసు ఆధికారుల ప్రకటన.

లండను నవంబరు 26:—నేటిసాయంత్రము పార్లమెంటులో నీవిషయము ప్రకటింపబడినది:— తెలిజీయములో కొంతమగనున్నది. యుద్ధరంగమునకు మధ్యభాగమున, ఫిరంగుల యుద్ధము జరుగుచున్నది. కాని, కాల్యులము మట్టడించుటలేదు. ఆగ్నేయపరగణాలో విశేషములు జరుగలేదు. కర్డనుకు తూర్పున కొద్దిపాటి యుద్ధము జరిగినది.

కలెమిడికి బోవుట.

రాబోవు విశ్వప్రయత్నము.

అలహాబాదు నవంబరు 27:—ప్రాంతస్థులలోని టయి ముస్లిమా విలేఖకుడు కాలేజి ప్రసంగ మన సైన్యమును చీల్చు కొనిపోవు నాఖ్యప్రయత్నమును శత్రువు గావించునన్నారని వ్రాయుచున్నాడు. కాని వెంటనే పారిపోవుటకును ప్రయత్నించుచున్నాడు. ఇందులకు నిదర్శనముగా నైజీకులతో నిండిన రైల్వే పలుదిక్కులకు బోవుచున్నవనియు నియ్యది కాలేజి ప్రసంగక మరియొక దిక్కుననుగూడ మన సేనాముఖమును తీర్చిబయలుతు రనుటకును వీలన్నదనియు నావిలేఖరి వ్రాయుచున్నాడని పయినీగుప్తాకా విలేఖకుడు తంతునంపుచున్నాడు.

జేబుజ్జీవై ఫిరంగిల గాల్పుట.

బ్రిటిషుయోడలు మరలినవచ్చుట.

జేబుజ్జీలోనగు తెలియం సముద్రతీర ప్రదేశములపై ఫిరంగుల బారుజేయునమిత్తము నియోగింపబడిన బ్రిటిషుయోడలు నాల్గురు మరలినవచ్చినవి. వారి కర్తవ్యము నవివరపరచెను.

ఇంగ్లీషు, జర్మనీవారి సముద్రవర్తకము.

లండను నవంబరు 27:—కర్తవ్యసంఘము వారిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు. బ్రిటిషువారికన్న 10123 యోడలలో 9928 సముద్రయానముల గావించుచున్నవి. జర్మనీవారి 2090 యోడలలో 10 యోడలు మాత్రమే యితర సముద్రములందున్నవని తెలియుచున్నది.

ఆకసమున యుద్ధము.

బ్రిటిషువైమానికుల యజేతుత్వము.

అలహాబాదు నవంబరు 27:—పయినీగు గప్తాకా లండను విలేఖకుడిట్లు తంతు నంపుచున్నాడు. బ్రిటిషు వైమానికు లాకసపుయుద్ధమున శత్రువులనుమించిరిని తెలియుచున్నది. మన సైనికులను సమీపించుట జర్మనీ విమానముల కుప్పదవ ప్రదము. అప్పుడే తయారైన జెప్పిలికా గాలియోడ యొకటి ప్రథమయానమును జేయుచుండగానీ నష్టము గలిగెనట కాని కూలీలు యీసంగతి బయలుపరచగూడదని కఠినముగ నాజా పింపబడిరి.

పార్లమెంటులో హిందూదేశ విషయములచర్చ.

రాబర్టుగారి తీర్మానము.

లండను నవంబరు 26:—యూరోపునకు పంపబడిన హిందూదేశ సైన్యవ్యయములను హిందూదేశాదాయమునండి భరించుట కనుమతిసంగు తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు రాబర్టుగారి రిట్లునుడిచిరి. జింక్సోమెదలు లాదెస్సీవరకును గల యనేకములగు వేరు వేరు ప్రదేశములకు భారతీయ సైన్యములను పంపుటవలన మనకు వాహినీని కాశ్యోతసహాయమును మనమతికముగ పరిగణింపవలసి యున్నది. భారతీయసేనల యభ్యాసమును పరాక్రమమును కాంచినవార లాగించిన మేర కినుమంతయును తీసిపోకుండ భారతీయసైనికు లన్నివిధముల సామర్థ్యమును చూపియున్నారు. సాంగ్రామిక విషయములు స్పష్టము వివరింపబడదగిన సమయమునన్న మగునపు డా వీగాచరణమునకు ప్రాంతస్థుల సాంగ్లేయులునుగూడ గర్వపడదగిన విషయములు వెక్కుకూ గోచరింపక మానవు. రాజప్రతినిధిగారి కాగ్యుడిట్ల యత్యంతమును క్లాఫు నీయును. సామ్రాజ్య సేవాకాశమునందు భారత సర్వస్వ సమర్పణ కార్యక్రమ కరము ప్రకంపనయ్యెను. భారతీయుల రాజభక్తియును జనరలు సరీజానుప్రభు గారి రాజసేవ యను ప్రవచనములు. హృదయపూర్వకమును పారవశ్యకము నగు ప్రభుత్వ ప్రవాహముక్కుపట్టున కల్గివిరిసి సర్వ భారతీయ మానసిక రాజహంసా నివయమును నిజకరంగ మాలి కల హాలాడించినది. భారతీయ విద్యాధికులు చూపించిన రాజభక్తి కాలస్థితి ప్రవాణమునకు యత్నాయుక్త విచారదీక్ష వలనను చూపింప బడినదిగా నున్నదని రాబర్టుగారు నుడిచిరి.

భారతీయునకు విక్టోరియాక్రాను బహుమానము

లండను నవంబరు 26:—భారతీయసైనికులలో నొక వీరాగ్రణికి విక్టోరియాక్రాను బిరుదముసంగబడుటకు నూచింపబడిన విషయ మఖిల భారత్ప్రజలచేత కర్తవ్యతపాద ప్రదము కాగలదని రాబర్టుగారు నుడిచిరి.

అహమ్మదాబాదు పట్టిక చర్చ

ఈ పట్టికనుగూర్చి చర్చింపక పోవుటకు కారణము భారతీయ విషయముల యందలి యుపేక్ష కాదు. రాబోవు సంవత్సర సభలో నీవిషయము చర్చింపబడునని తలంతునని రాబర్టుగారు నుడిచిరి.

సామ్రాజ్యమునందు భరతఖండమున కర్మ పానము పరస్పరమును స్నేహ భావముతోడను సదభిప్రాయము తోడను గూడ సాంగ్లేషాందన ప్రజలేకీభావముతో పనిచేయు సామ రస్య మేర్పడుటచే భారతభావి వికాసమునకు శుభసూచకములు కలవు. ఈ సాంగ్రామికావసరసంజనితమగు సామ్రాజ్య విజయకాంక్షయందు సమానాభిప్రాయముతో పని చేయుట గుటచే భరతఖండవాసుల ప్రాచీననాగరకీతను భారతపు త్రుల యనమాన దేశభక్తికి భారతీయల య ప్రతిమాన ప్రతాపమునకును, తగినస్థానమునే భరతసామ్రాజ్యము సామ్రాజ్యమున నాక్రమించుకొని యున్నదనియును ముందుగూడ నాక్రమింప గలదనియు సఖిలభారత ప్రపంచమును గ్రహింపగలరని రాబర్టుగారు ప్రకంపించి విమించిరి. తీర్మానమందిరచే నామోదింపబడినది.

ప్రభువుల సభ.

ఈ సభలో నిట్టి తీర్మానమునే క్రూప్రభువుగారు ప్రతిపాదించిరి. సాంగ్రామిక కష్టములను భరించుటకు తమంత దామే ముందంజవేసి కనబరచిన యాదార్య వృత్తికి ఇండియా ప్రజలకు వందనము లర్పించుటయే కర్తవ్యము.

కర్డను ప్రభువుగారి తీర్మానమును బలపరచిరి. తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

ప్రాంతస్థులలోని యుద్ధము.

బ్రిటిషుసైనికుల సమర్థత.

లండను నవంబరు 27:—ఫీల్డుమాస్టర్ ఫ్రెంచివారు 22తేదీన సైన్యమునకిచ్చిన యుత్తరపునదిట్లు వ్రాసిరి. మీ పరాక్రమమును, ధైర్యమును ఓర్వీయు అత్యంత కఠినముగా బరిక్షింపడినవి. మీరు మీపూర్వుల గౌరవమును నిజపుష్కయేగాక బ్రిటిషు సైన్య పూర్వ పరాక్రమమునకు నెక్కుడు ప్రభావనీతి చెచ్చిరి.

బ్రిటిషువారి బాంబులచే జర్మనీవారికి గలిగిన నష్టము

జర్మనీవారికి పాధసామగ్రి తక్కువగనుండుట.

అలహాబాదు నవంబరు 27:—పయినీగు పత్రికావలండను లోని విలేఖకుడిట్లు తంతునంపుచున్నాడు:—ఈయుద్ధము నందం తటియందునుజరిగినకార్యములలో మేల్లేపనికొంతివరకు బ్రిటిషు ఫిరంగి వారలచే జేయబడినది. ఫిరంగులు గురితప్పక గాల్పు బడినవి. మున్నెన్నడు జర్మనీవారిట్టి గాధమగు ప్రయోగము లకు లోనై యుండలేదు వారు తమ సామములలో నశేకముల విడువవలసిన వారైరి. శత్రువులమందు గుండుసామాను కంటె మనసామాను మేల్లేనది. వారిబాంబులకన్న కొన్నిసరిగా ప్రేలుటలేదు. జర్మనీవారు ముందుగుండు సామానుల కుపయోగించురాగి మున్నగువానిని తిట్టసదేశములనుండి చెచ్చికోన బ్రయత్నించిరికాని యవియన్నియు భంగములయ్యెను.

దెబ్బలుతినినవారు స్వస్థతనొందుట

అలహాబాదు నవంబరు 27:—మనసైనికులలో దెబ్బలు

తినినవారిలో ననేకులు త్వరలోనే స్వస్థతనొంది తమతమపటాలముల జేరుచున్నారు. సేనాముఖమునకు తిరిగివెళ్లుచున్నవారి పేల్లు తెలియజేయ బడెనున్నది. ఈకారణమున నష్టముతక్కువగా నుండును, అనిపయోనిరు. పత్రికావలండను విలేఖకుడు తంతునంపుచున్నాడు.

ఇంగ్లీషువైమానికులు

జర్మనీవారికి కలుగజేసిన నష్టము

అహాబాదు నవంబరు 27:—లండను నవంబరు 26:—స్విట్జర్లాండు దేశమునందలి జీనీవా నగరమునండి “జనరల్” అపత్రికా విలేఖకుడు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఇంగ్లీషువైమానికులు మొన్న జర్మనీదేశముననులి ప్రేడిక్ మో థాన్ నగరములోనున్న జల్మిమ విమానములచేయు ఫ్యాక్టోరీపై బాంబులు వేసిరి! వీనిలో ఒక బాంబు జల్మిమ విమానములు ప్రేలావతీయియున్న ఇంటిపైపడి చాలనష్టమును కలిగించినది. క్రొత్తగా తయారై ఎగురుటకు సిద్ధముగనున్న ఒక విమానమునకు చాలనష్టము కలిగినది. ఈ విషయమును బహు టికి తెలియనియ్య కూడదని విమానములఫ్యాక్టోరీలోని పనివారికి జర్మను అధికారులు కాననుగు నుత్తరపుల నిచ్చిరి.

కర్డను ప్రెస్కు గేపుగారి ఉద్వోగము

లండను నవంబరు 27:—హిందూదేశ ప్ర సేనలకు సంబంధించిన కర్డను ప్రెస్కు గేపుగారికి ప్రత్యేకపు సైనికోద్వోగముయ్యబడినది.

మహా

రమ్యావారి ప్రకటన.

అందను నవంబరు 27:—పెట్రోగ్రేకు నగరమునందు ప్రకటించబడినది:—జ్యూనివారి ఉపాయములు రుద్రములకు ఆశ్చర్యము కలిగించుచున్నవి. వారు దక్షిణమున, ఉత్తరమున నున్న మన సేనలపై ఒక మాటు పడి స్కిర నీను, పైటుకో పట్టణముల మధ్యనున్న రైలువేరు పట్టుకొని, ఉత్తరమున, దక్షిణముననున్న సేనలకు సంబంధము లేకుండ చేయుటకు ప్రయత్నించిరి. పడమటికి వెళ్ళుచున్న సేనలపై తక్కిన సేన మనసేనలపై చిక్కుకొనినది. జెమ్మలానుండి ముందుకు వెళ్ళ వలెనని చేసినవారి ప్రయత్నములు భగ్నమైనవి. వారి ఉపాయములు వారికే హానికై పనిచేసిరి. ఒకవేళ, మనసేనల భేదించుకొని వార్యునియన్నారైలువే మార్గములో లాడ్లు పట్టణమునకు, ఆగ్నేయభాగమున నున్న బెక్సి ప్రాంతము పట్టుకొనిరి. తరువాత మనసేనలు వారిని ముట్టడిచేసినవి. ఇక్కడ జరిగిన యుద్ధములోనే వారికి చాలనష్టము కలిగినది. దక్షిణముః చాలమంది జర్మను సైనికులు, అసలు సేననుండి భేదించబడిరి.

ఇంకోక ప్రకటన

లాడ్లుకడ జరుగుచున్న యుద్ధములో మనకు మంచి లాభము కలుగచున్నది. జర్మనుసేనలు బ్రెజిల్ జిల్లాలో జొరబడి, పైకో వెలుగు వెల్లిశావుచున్నవి. ఈ సేనలకేక యిబ్బందులు కలుగుచున్నవి. సుగ్రీతముగ మనకు వెల్లిశావుటకు జూరగా త్వరితము ప్రయత్నములు చేయుచున్నార. ఆస్ట్రీయనులవనా, మనకు జరుగుచున్న యుద్ధమున మనకే జయము కలుగుచున్నది. నిన్న మనము రెండు పెద్దసైన్యములను కమెండర్లు అధికారుల సహితముగ, పట్టుకొంటిమి.

రషియావారి ఎత్తులు.

లాహోరు నవంబరు 27:—రషియా సేనల సర్వసేనాని యగు గ్రాండుడ్యూక్ నికలస్ గారు జర్మను ఆస్ట్రీయా సేనలను విస్ఫుల్గా వార్తానదులపై నిలిపియుంచినారు. వారిని అచ్చట నిలిపినాడను విషయమే మనకు తెలియుచున్నది. కాని యుద్ధములో జయమును పొందుటకై ఆయన చేయుచున్న ఉపాయములేవో మనకు తెలియవు.

జపాను.

సింగ్ పో కోటలు.

అందను నవంబరు 27:—సింగ్ పోకోటలను జపాను సేనలు కాపాడుచున్నవి. ఈ సేనలకు జనరల్ కామియో గారిని కమెండరుగ నియమించిరి.

స్వయయా.

జాల్మను రాష్ట్రములు

అందను నవంబరు 27:—స్వయయా దేశమునందలి లూర వాట్టకడ ఆస్ట్రీయనులకును, సర్వయనులకును యుద్ధము జరుగుచున్నది. ఈ యుద్ధభూమిలో ఆస్ట్రీయా సేనలు రికలవట. ఈ ర సేనలతోనే ఆస్ట్రీయావారు సర్వయావారిని సంపూర్ణముగ జయించవలెనని ప్రయత్నించుచున్నారు.

పరిషయా.

పరిషియాదేశము

తాటస్థముగనుండుట.

లాహోరు నవంబరు 27:—పరిషియాదేశము పక్షమున మనదేశములో రాయబారిగనున్న సర్ దేలల్ ఖాన్ గారికి పరిషియా రాజధానియగు టెహరాన్ నగరమునుండి దొరతనము వారు ఈక్రిందివిషయమును తెలియజేసిరి:—యుద్ధము ప్రారంభమైనప్పటినుండి పరిషియా తాటస్థముగనున్నది. యూరోపుయద్ధ యుద్ధదేశములకుకూడ ప్రాకినది విషయ పరిషియా తాటస్థముగనుండును. అది సాగారు ఉత్పదివిధి.

జర్మనీ.

జ్యూనివారి కొత్తసేనలు

మేర్ జనరల్ ప్రేజుగారి డిమా.

లాహోరు నవంబరు 27:—పెనికోగ్రోగము చేసి సింధువు పుచ్చుకొన్న మేజర్ జెనరల్ ప్రేజర్ అందను టైముస్ పత్రికలో ఈ క్రింది విషయమును వ్రాసిరి:—ఇటీవల జర్మనీ రేవులలో స్త్రీయస్త్రై వెక్కి కొత్తసేనలు కొన్ని

వెళ్ళినవి. తెలియవచ్చినది కదా! ఈ సేనలు బహుశా తూర్పు ప్రషియాలోని కా గ్యు బరు డాన్ జిగ్ పట్టణమునకు వెళ్ళి యుండును. వా డి హ స రి యొ న ద ని చె ప్పుటకు రెండు కారణములుగలవు. కొన్ని రోజుల క్రింద రషియాలో బాల్టిక్ సముద్రతీరమునందున్న లిబావు రేవుపట్టణముపై జర్మనుయుద్ధ నావలు ఫిరంగులు కాల్చినవి. ఇది కొత్త సేనలనుతీసికొని వెళ్ళుచున్నవై యుండును. ఇది ఒక కారణము. రెండవది. కొద్దిరోజులలో బాల్టిక్ సముద్రము గడ్డకట్టిపోవును. అప్పుడు సేనలనుపంపుటకు నీలుండదు. కాబట్టి కొత్తగా వెళ్ళినసేనలు తూర్పుప్రషియాకే వెళ్ళి యుండును.

తుర్కముస్తానము.

టర్కీలో యుద్ధము

టర్కీ సేనలనుతరుముట

పెట్రోగ్రాడ్ నవంబరు 27:—రషియా దొరతనవారు ఇట్లు ప్రకటించిరి:—రషియా సేనలు టర్కీవారిని ఓడించి తరిమితిమీ, తిరిగించినవి. అలావ్కర్లులోయకు దక్షిణముగా కొన్ని రోజులనుండి టర్కీవారితో చిన్న చిన్న యుద్ధములనే కము జరిగినవి. అయుద్ధములలో మనసేన టర్కీవారికి కరుస్తే నల చెల్లాచెదరు చేసినది.

నూయోజాకాలున ప్రాంతము

టర్కీవారి సమత్వములు.

లాహోరు నవంబరు 27:—అందను టైముస్ పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—టర్కీవారు నూయోజాకాలునకడ చేతుడలచిన ప్రయత్నములను చులకనగామాడరాదు. టర్కీవారు గట్టిప్రయత్నములుచేసి నూయోజాకాలునవనాటి ఈజిప్టు మీదపడుటకు చూచుచున్నారని ఆమకొనవలెను. కొన్ని కారణములవలన టర్కీవారు అతాత్తుగ వచ్చి ఈ జిప్టులో ప్రవేశించుటకు వీలులేదు. నూయోజాకడ బ్రిటీషుసేనలకు అధిపతిగనున్న జనరల్ మాక్స్వెల్ గారు జాగ్రత్తపడుటకును, సాహాయ్యమునకు సేవలు పిలిపించి కొనాటకును కావలసినంత వ్యవధికలదు. ఆయన కొత్తసేనలను రషియనుకొనుటకు రైలుకలవు. మాక్స్వెల్ గారికి సాహాయ్యమునకు బహుశా యుద్ధనావలు వెళ్ళవచ్చును. టర్కీవారికో? వారు పెద్దఎడారి దాటిరావలసియున్నది. వారికి సాహాయ్యముచేయుటకు కొంతమంది జర్మను అధికారులు కలరు. జర్మను అధికారులనిచ్చటర్కీసైన్యములకు పడదు.

బొంబాయి.

శాంతాక్రజులో నొక ప్రమాదము

బొంబాయి నవంబరు 27:—బొంబాయి గుజ్జపు దశము తిరిగితు నిమిత్తము బొంబాయికి సమీపముననున్న శాంతాక్రజులో మకాము చేసినది. ఈ తిరిగితు సందర్భము నిన్నఉదయమున ప్రమాదము సంభవించినది. సంగతి సందర్భములను కనిపెట్టినదివాత, రైల్వేమెంటు, ఆర్. ఏ. పెన్సన్ గారును, సార్జంటు డౌచ్చి ఎఫ్. లాడ్జిగారును, గుజ్జములమీద జాకాలు క్లబ్బు వుంపునకు పరుగెత్తుకొని వచ్చుచుండిరి. అంతట ప్రమాదవశమున వీరిలో నొకరికొకరు అడ్డమైయున్న గుజ్జమునుండి కిందకుపడిపోయిరి. పెన్సన్ గారికి కాలును, లాడ్జిగారికి మెడయునుకయుమిగిలినది. ఈసంగతి సందర్భములను మేజరుకోవిను వి. ఎం. ఎస్. గారికి తెలియచేయగా వెంటనే మోటారు బండిమీద శాంతాక్రజుకువచ్చి క్లబ్బుకట్టి చికిత్స చేసిరి. సాయంకాలము వీరిద్దరు పెయింటుబార్ని ఆస్పత్రికి తీసికొని రాబడిరి. ఈ ప్రమాదమున కయి చాల చింతించబడినది.

మొయిలు స్త్రీమరు

బొంబాయి నవంబరు 27:—నేటి ఉదయమున 10 గంటలకు మొయిలుస్త్రీమరు బొంబాయి చేరినది. టసాబ సాయంకాలము 4.30 గంటలకు బయలుదేరినది. ఇది 7వ తేదీ ఇంగ్లీషు టసాబను తీసికొని వచ్చినది. దీనిమీద 357 మంది ప్రయాణికులు వచ్చిరి. ప్రయాణములో విశేషము లేదయి లేవు.

బొంబాయి గవర్నరుగారు.

బొంబాయి నవంబరు 27:—బొంబాయి నగరమునందు ప్రతి సంవత్సరము గవర్నరు మెంటు భవనమున విందులు, మున్నగునవి శీతకాలములో గవర్నరుగారు బొంబాయికి వచ్చుటతో ప్రారంభమగుచుండును. వెల్లింగ్టన్ ప్రభువును, వెల్లింగ్టన్ ప్రభువుబొంబాయికివచ్చిరి. కాని ప్రభువుయుద్ధముజరుగుచుండుటవలనవింజరుగదు. గవర్నరుగారుది సెంబరు 19వ తేదీని సాయంకాలముక

స్వాగత మొసగుదురు. తరువాత జనవరి 7వ తేదీ మధ్యాహ్నమున గోమెట్రిలకు విందుచేయుదురు శీతవారము సాయంకాలమునందు విందును జరుగుచుండును. గవర్నరుగారు బొంబాయికి వచ్చినది మొదలు యుద్ధాధి సందర్భములో చేయబడుచున్న పనుల విషయమై శ్రద్ధను వహించి యున్నార. వీరు లాహోర్ టీ యను ఆస్పత్రి ఓపక తనిఖీచేయుదురు. సాయంకాలము సాయంకాలమున గవర్నరుగారు జాపెర్జూఫక చిన్నమును బహిరంగము చేయుదురు.

హజియాత్రికులకు సాహాయ్యము

బొంబాయి నవంబరు 27:—బొంబాయి దొరతనమువారిట్లు ప్రకటించు చున్నారు:—హిందూదేశములోని మహమ్మదీయులు లక్షరూపాయలకు పోగుచేసినయెడల, జడ్జిగోడిగిడిపోయిన హజియాత్రికులవారి వారియందకు పంపునని తమ సాహాయ్యము చేయుటకై ఇండియా దొరతనమువారిని లక్షరూపాయ లిప్పించుటకు మేము హిందూదేశ వ్యవహార కార్యదర్శిగాని కోరగా వాగ్దానముల కంగీకరించిరి.

బొంబాయిలో వాణిజ్యసభ

బొంబాయి నవంబరు 27:—ఇండియన్ వర్క్ సంతకమువారి యజమాన్యముక్రింద బొంబాయిలో వాణిజ్యసభ జరుపుట కాంగీకరించ బడినది. కాని ప్రభుత్వము యుద్ధముజరుగుచున్నందున నిది కొంతకాలమునకు నిలుపుదల చేయబడినది.

హాగ్ గారు శత్రువుల నక్షతము.

బొంబాయి నవంబరు 27:—బొంబాయి కస్టమర్స్ డిపార్టుమెంటులో అసిస్టెంటు కలెక్టర్ డి. ఎస్. హాగ్ గారికి శత్రువుల వక్షస్థానములపై అధికార మొసగుబడినది

భనుడిపాటి సుందరరామయ్య.

రు200:కు జామీను పుచ్చుకొనుట.
బొంబాయి నవంబరు 27:—“స్వాతంత్ర్యము మానవునకు భగవంతునిచేత ప్రసాదించబడిన వరము” అను రాజద్రోహాత్మకాగితములను పాచిపెట్టినందునకే 109వ సెక్షన్ ప్రకారము, నేరము మోపబడిన భనుడిపాటి సుందరరామయ్యయను తెలుగు బ్రాహ్మణునియొక్కనుండి, ఒక సంవత్సరము యుక్తప్రవర్తనకే 210 ధరావతును, ఒకరి జామీనును పుచ్చుకొని మాడక (పెన్సిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు గారు ప్రాంకుఅరెస్టెయగారు కేసును పరిష్కరించిరి.

విక్టోరియా క్రాసు బిరుదు.

పుత్రికాభిషాదము.

బొంబాయి నవంబరు 27:—ఈ బిరుదును హవల్దారుగంగా సింగు అను హైందవున కిచ్చుటకుగూర్చి టాయిము అఫ్ ఇండియా పుత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—నిరుపమానమగు సేవ చేయువారి కిచ్చుటకు బిరుదులేకము లేరదేమున్నది. అన్ని బిరుదులలోనే యిదిసాహస్యముగ సందర్శకు, నిశ్శయబహునదికాదు. యుద్ధము పూర్తిమగుటకుమంగు మరకొండల హైందవ సైనికులను ఈబిరుదుచే అలంకరించుట నిశ్చయమని మానవ్యుకము.

కలకత్తా.

కలకత్తాలో నొకరుపప్పుకొనబడుట.

కలకత్తా నవంబరు 27:—బారిసాల కుట్రకేరములో ననుమానింపబడిన, త్రైలోక్యవాధకక్రమియను నరడు కడచిన బుధవారము కలకత్తాలోనిదియందు స్నానముచేయుచుండగా, పోలీసువాలన పట్టుకొనబడిన.

డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటును మాత్రు చేయుట

కలకత్తా నవంబరు 27:—కలకత్తాలో సబు డివిజను అగు కేంద్రసారాకు డిగ్రీగట్టి మేజిస్ట్రేటుగనున్న నరరేగ్ హక్కుగారు తమ యింటినుండు మాత్రుచేయుట. ఎరకు చంపినది తెలియలేదు. పోలీసుమిత్రమై శత్రు కలకత్తానుకుతీసికొని రాబడినది. వీరి గొంతుకోయబడినది. వెంటనే మృతిచెందెను. మాంతకు డింతవరకు పట్టుకొనబడలేదు.

తాటిచెక్కెర పరిశ్రమ

కలకత్తా నవంబరు 27:—బంగాళా రాజధానిలో తాటిచెక్కెర పరిశ్రమ వృద్ధిచేయు విషయమై దొరతన వారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—వ్యవసాయ సాధకులగు, ఎన్నెట్లు గారు 24 పరగణాలు, ఖుల్నా, జెన్నా, హుళరా, నాడియా ఫరిషురము, బేకరుగంజి జిల్లాలలో ప్రయాణము చేసిరి. ఈ పరిశ్రమ కొంతకాలమునుండి ఓడించుట చే ప్రతిసంవత్సరము చాలవరకు తాటిచెక్కెర సగియకుండదధ్యముండినట్లుపేరుకనుగొనిరి. చాలచెట్లనగియుటకుఅన్ని విధములప్రయత్నింపబడును. మామూలుచెట్లనుగివి చెక్కెరనచేసిన యెడల ప్రతిసంవత్సరము 20, వేలటకుల చెక్కెర తయారుగువటి దీనిలో 10 వేలటకులు జెన్నాగూను, ఖుల్నా, నాడియా 24 పరగాణలలో 2500 టకులును, ఫరీషురములో 2 వేల టకులును, బేకరుగంజిలో వేయిటకులును తయారగును. ఇట్లుజరియెడల నూటికి 22 వంతుల చెక్కెరవృద్ధియగును.

శ్రీ

వైస్రాయిగారికిచ్చిన యుద్ధవాక్యాలు

డిల్లీ నవంబరు 28:—హిందూదేశ వ్యవహార కార్యదర్శి గారికించి యుద్ధవాక్యాలను రాజ ప్రతినిధిగారికి పంపుచున్నాము:—ప్రాప్త బెలిజియము యుద్ధభూములలో చలి అధికముగనున్నది. మంచు కరియుచున్నది. కందకములలో నున్న మనమైనకులకు యింనుకైన లోపములేమండ యేర్పాటులుచేయుచున్నారు. సేనామఖమున ప్రాంతి, బెలిజియము ఇంగ్లీషు మరియుర దేశముల పైనికులు, నిలిచిపోరాడుచున్నాడు. ఈసేనలలో పోల్వినప్పకు హిందూదేశపుసేనలు, నిలిచియున్న సైన్యము బహుకొద్ది.

హిందూదేశపు సైన్యములను పోగుచేయుట.

వీరుయుద్ధభూమిలో ప్రవేశించి నప్పటినుండియు ఇంగ్లీషు సైన్యముతో పాటు కందకములను త్రవ్వకుట, కాపలాకాయలు, చేతులుచేతులుకలిపి జర్మనులతో పోరాడుట, మున్నగు కఠినకార్యములను నెరవేర్చుచు, జర్మనులను కడచిన పరులైన దిశములనుండియు వెనుకకుకొట్టి వేయుచున్నారు. వీరికందకములు జర్మనుల వశమైనప్పటికి జర్మనులపైబడి ఈతెలతో పొడిచితిరిగితమకందకములను వశపరచుకొను చున్నారు. కందకములలో నుండి యుద్ధము చేయు విధానమును, కందకములలో నుండి సైనికులను రాత్రికాపలాకాయుపద్ధతిని, వీరు గ్రహించి అందరికన్న మిన్నగా నాపనులను నిర్వహించుచున్నారు. హిందూ దేశపు సేనలోని అన్ని తెగలవారును తమకు క్రొత్తగు యూరపు ఖండపు రణరంగునీని సేర్పకొనుటకు ఉత్సహించుచున్నారు. యుద్ధభూమిలో ననేక కష్టములు బున్నవ, వీరు వైకల్యమునతో పూర్వకముగ ఓర్పుకొనుచున్నారు.

ఇంగ్లీషు సైనికులకన్న మెత్తముమీద హిందూదేశపు సైనికులే ఆరోగ్యముగ నున్నారు. వీరి ధైర్య సాహసము లభ్యతములు. యుద్ధముచేసి అలరగ, క్రాంతిని ప్రాప్తుచున్న, ఒక పటాలము నీమధ్య హిందూదేశపు సేనలకు కమేండరుగనుగొని విల్లికాట్సుగారు దర్శించిరి. అప్పుడు, సైనికులు అలసినట్లుగాని ధైర్యము చెడినట్లుగాని కనుపడక యెంతయో ఉత్సాహముతో వీరికి స్వాగతమిచ్చిరి.

అబద్ధపు వార్త.

ప్రాప్త బెలిజియములలోనున్న సేనలపై పడుటకు జర్మనులు గొప్ప ప్రయత్నములను చేయుచున్నారని అనేక వదంతులు పుట్టివని, కాని ఈ విషయమై మిలిటరీ అధికారులేమియు ప్రచురించలేదు.

పరాసువారి ప్రకటన.

ఫిలిగతులలో మార్పులేదు. ఫిరంగులను నిన్నటింత తీవ్రముగ కాల్చుటలేదు. ఛార్, డి. పారిసు ప్రాంతముల పరాసు సేనలు జర్మనులను వెనుకకువైచి కొంతస్థలమును ఆక్రమించుకొనినవి. అవి పరాసు అధికారులు ప్రకటించిరి.

బ్రీటానువై ఫిరంగులవేయటం.

బ్రీటాను శక్తులలో జ్యోతులుచేసిన మిలిటరీ ప్రయత్నము లన్నియు భగ్నములగుటలు తెలుసు బ్రిటిషుయుద్ధనావలు, ఫిరంగులనుకాల్చినవి. జర్మను సైనికులు వ్రాసికొనిన దిశచర్య పుస్తకములు దొరకినవి. ఆ పుస్తకములలో నీక్రిందివిషయము లున్నవి.

కేవలము నరకమునలే నుండుట.

మిత్రమండలివారి ఫిరంగిగుండ్లు నిష్ఫలవర్షమునలే కురిపినవి. యుద్ధభూమి నరకములోని అగ్నిగుండమువలె నున్నది. మేము ఆ క్రమించుకొనిన గ్రామము సంపూర్ణముగ ధ్వంసమైపోయినది. మాగుడ్డులన్నియు చనిపోయినవి. సైనికులకీరములు ముక్కలు ముక్కలై యుద్ధభూమిపై కనుపడుచుండెను. భూమి రక్తముమైపోయినది. ఇందెంతయు చూచుటకు భయంకరముగ నున్నది. ఇంగ్లీషువారి ఫిరంగులు అత్యంతమైనవని చేసినవి. వారిగురి నట్లనాతీనము.

హిందూదేశపు సైన్యముల పరాక్రమము.

హిందూదేశపు సైనికులు మే మాక్రమించుకొనిన కందకములను ధైర్యముతో పోరి ఆక్రమించుకొనిరి. వారు ముగ్గురు జర్మనులకీ సరులను, నూరుమంది సైనికులను, ఫిరంగులను ఒక మోటారును పట్టుకొనిరి.

రష్యానుండివచ్చిన వార్తలు.

రష్యానుండి రూషియావారును తెలియకపోయినను, అప్పడప్పుడువచ్చిన వార్తలనుబట్టి పోలండులో రష్యాను జర్మనులను ముందుకుపోకుండ నిరోధించినట్లు తెలియుచున్నది. యుద్ధభూమి నుండి యనకులనువచ్చు వార్తలు వచ్చుచున్నట్లు రష్యావారు తెలియజేయుచున్నారు. జర్మనీదేశములోని సైనికీయాచరగజా సరిహద్దులకు 10 మైళ్లదూరములోనున్న విలానుజ్జిలో జర్మనులు సేనలను తూర్పుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

టర్కీవ్యవహారములు.

రుష్యాసేనలు, ఇజ్రముఅను ప్రదేశముదగ్గరనున్న టర్కీ సేనలను, వెనుకకుకొట్టినవియు, టర్కీవారు పారిపోవుచున్నారనియు వారిని రష్యానులు తరుముచున్నారనియు రుష్యాదొరతనమువారు తెలియజేయుచున్నారు.

వికసీరు ఒంటెలబలము.

ఈజిప్టురాజధానియగు కైరోనుండి క్రిందిసంగతులు తెలియుచున్నవి. ఒంటెలమీదనుండి పోరు వికసీరు సైనికు లిరువదిమంది వీరివలెనే ఒంటెలపైనుండి పోరు ఈజిప్టులోని 20 మందిసైన్యమును, కలిసి, డిర్ ఇర్ నును, కాటియా, మ ధ్యకాపలావేయించుచుండగా, చాలమంది టర్కీ సైనికులు వచ్చి వీరిపైబడిరి. వీరిలో 14 గురు చనిపోయిరి. ముగ్గురకు దెబ్బలు తగిలినవి. టర్కీ వారుకూడ చాలమంది నష్టమైరి.

అమెరికనులు సేనలలో చేరుట.

ఒక లక్షమంది అమెరికనులకునానాసేనలలో చేరి యూర పులో యుద్ధముచేసెదమను చున్నారు. కాని వారిని మన సేనలలో చేర్చుకొనుటకు వీలులేదు.

జర్మనుల నిరర్థక ప్రయత్నములు.

పరాసు దేశములోని మిలిటరీ పులికయొకటి ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. కడచిన ఆరువారములలో ఎడమవైపుననున్న మన సేనలను వెనుకకు తరిమివేయమనుచుకు రావలెనని జర్మనులు విశ్వప్రయత్నములను చేసిరి కాని కొనసాగలేదు. చనిపోయినట్టియు మనకు ఖండితముగ చిక్కినట్టియు జర్మను సైనికుల కాగితములను బట్టిమాడగా ప్రాప్త బెలిజియము యుద్ధరంగమునుండి తమ సేనలను రుష్యా ప్రాంతమునకు పంపకముందు ఇచ్చట, ఎవోవ్యవహారము పరిష్కారము చేయవలయునని జర్మను దొరతనమువారి ఉత్తరువైనట్లుతోచుచున్నది. జర్మను సేనల యిప్పటికి 2 లక్షలమంది చనిపోయిరి.

కరణాగతులను చంపుట.

అక్టోబరు 26 వ తేదినముంచి వేయబడిన ప్రాంతిపీఠములోనున్న చిన్న బోటుకు టార్పెడోముక్క గ్రుచ్చుకొనినది. ఈముక్క జర్మనీవారి నబుమేరనుండి వదలి న టార్పెడోలోనిదని తేలినది. దీనిబట్టిమాడగా జర్మనులు పట్టపగలు నిరపరాధుల యన, కరణాగతులను ముంచివేసి, ఘోరముగ నేరమును చేయుచున్నారని తోచును. ఈపీఠములో స్త్రీలుపిల్లలు మొదలగు కరణాగతు లనేకమంది యుండినట్లు తెలియుచున్నది.

డిల్లీ నవంబరు 27:—ఈ క్రింది తెలిగ్రాములు ఇండియా స్టేటు సెక్రటరీ వద్దనుండి వచ్చినవి:—ప్రాంతి బ్రిటిషు సేనలు యుద్ధము చేయుచున్నచోట కొద్ది రోజులనుండి కాంతముగ నున్నది.

కనలూర చూచిన వా డొకడు ఇట్లు చెప్పుచున్నాడు కందకములలో నున్న సైనికులు చలి వలన బిగుసుకొని పోయినారు. వారిని లేవబెట్టమార్చుండజెట్టపలనీకచ్చుచున్నది కాంతముగనున్న రాత్రింబవళ్లు ఫిరంగులు కాల్చుకొనుచు నేయున్నారు. సయినికులు బారులుతీరి నిలిచియున్న కందకములకు సమీపమున ఫిరంగిగుండ్లు పేలుటవలన అనేకమంది చనిపోయిరి. అనేకమందికి గాయములు తగిలినవి. క్రొత్తబ్రిటిషు సేనలు వచ్చినందున కందకములలో నున్నవారికి తొందరగా విశ్రాంతి చిహ్నమున్నది మన ఫిరంగులు జర్మనులకు చాల నష్టము తగిలించినవని అనేకులు చెప్పుచున్నారు.

రషియా - జర్మనీల యుద్ధము.

రషియా మధ్యపట్టణముగు పెట్రోగ్రేడులో ప్రకటించబడుచున్న దొరతనమువారి ప్రకటనలు ఇప్పటివరకునుపోలండు యుద్ధమునుగూర్చి తెల్పుచుజయుముకల్గినదని వ్రాడుకమానమును వహించుచున్నది. లాడ్లువద్ద యుద్ధము జరుగుచునేయున్నది. చాలమంది జర్మను సైనికులు ఉత్తరమువైపున రషియాను సేనా ముఖమును భేదించుకొని ముందుకు వెళ్లవలెనని విశ్వప్రయత్నములను చేయుచున్నారు. కెంటోపోసు, క్రాకోవ్పట్టణముల మధ్య రషియానులు అనేకమంది జర్మనులను ఖైదీలుగపట్టుకొనిరి. అనేకజర్మను ఫిరంగులనుకూడ పట్టుకొనిరి. కాక్సొత్తియను కొండలకు ఇంతటివైపున రషియానులు ముంచిఅనుకూలమగు ప్రదేశములను ఆక్రమించుకొనిరి. రషియానులు అస్మియను సేనలను ముట్టివేయుచున్నారు. హంగరీదేశమునంగలి వికాలభూములకు పోవువార్తమునకు ముఖద్వారమువద్దనున్న కొమెహోవ్ పట్టణమును రషియానులు పట్టుకొనిరి.

నాకావిషయములు.

వైముప్రతిక నాకావిశేషి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు: జర్మనీవారు ఇంగ్లాండుపై పడుటకుగాను బ్రీటానుశక్తులతో చేర్చిన యుద్ధనావలన్నియు బ్రిటిషుయుద్ధనావలు కాల్చిన ఫిరంగిగుండ్లవలన ధ్వంసమైనట్లు అనేక మార్గములనుండి తెలియవచ్చుచున్నది. బ్రీటాను

యుద్ధనాకాశ్రయము పసిమాలినదై పోయినది. జర్మనీవారి యుద్ధనావలు బ్రీటానుశక్తులతో నిలవయుండినను మనకు లాభమే. ఆయుద్ధనావల నన్నిటిని ధ్వంసముచేయుట వలన జర్మనీవారికన్న మనకు ఎన్నియోకెట్లు లాభముకలుగును. మనకు కొన్ని ప్రాసయ్యనప్తమైన, వారికి అనేక ప్రాయసర్థు నప్తమైనవి. ఒకపోటెచ్చటనో వారముగ నష్టమునకలిగించినను మననాకావలమునకు లోపమురాదు.

బర్మాజ్యోషిషల్ కమ్యుషనరు

డిల్లీ నవంబరు 27:—సర్ జి. డల్లియు మెగారి తరువాత ఎల్. హెచ్చి. సుండర్సంగారు ఆఫ్ఫురుబర్మాకు జ్యోషిషల్ కమ్యుషనరుగా నియమింపబడినారు.

కీర్తిశేషులగు రాబర్టు ప్రభువు.

డిల్లీ నవంబరు 27:—రాబర్టు ప్రభువు చనిపోయినందునకయి హిందూదేశములోని సయినికులను, ఫిరంగిదళపు ఉద్యోగులను రాబర్టు ప్రభుగారికి తమసానుభూతిని తెల్పడించిరి ఇందులకయి రాబర్టు ప్రభు వీరికి కృతజ్ఞతను, తెలియజేయుచు వందనము లర్పించుచున్నది.

ఇండియాలో విమానములపై సంచరింపరాదు

దొరతనమువారి ప్రకటన

డిల్లీ నవంబరు 27:—హిందూదేశములో విమానసంచారముచేయరాదు. వెలుపలిదేశములనుండివిమానములపై బ్రిటిషు ఇండియాలో ప్రవేశించరాదు. హిందూదేశపు సముద్రమునకు వైగా విమానములపై సంచారముచేయరాదు. అని ఇండియా దొరతనమువారు మొన్న ప్రకటించిన గజెట్లో తెలియజేసినారు.

విద్యాశాఖ

1914 సం॥ ప్రా కాసీరయిటు రిగ్యులేషను, గజెట్లో ప్రచురింపబడినది.

ఏలూరు విశేషములు.

అయ్యా, శ్రీగవర్నరు ప్రభువువారు డిశంబరునెల 4 తేదీన ఏలూరుపట్టణముకు విచ్చేయుదురనియు అసందర్భమున గోవా వరిపడమటి డెల్టాలోనికై, కృష్ణాజిల్లాలో చేరిన నర్సాపురం, తణుకు, భీమవరం, ఏలూరు, యెర్నూరుడెం తాలూకాల ప్రజల తరపున యేలూరుడివిజ్ఞ ఆస్సోసియేషన్ వారివలన యొక్కకాబడిన ప్రతినిధులు కొందరు ప్రజల ఇబ్బందులను శ్రీవారిలో సమక్షమున విన్నవించు కొనుటకు యేర్పాటు కాబడినట్లు వినుచున్నారము. కాని ఆప్రతినిధులు యెవరు యేలేదని యెప్పుడంటటకు, యెచ్చట, యేయేవిషయములకు విన్నవించెదరో స్పష్టముగా వార్తాప్రతికాముఖులను ఇప్పటివరకు ప్రచురించినట్లుగు పడుటలేదు. కవున ఏలూరువారు ఆయావరములను వెంటనే ప్రచురించినచో ప్రజాట ఆయావిషయములను గురించి తమతమ అభిప్రాయములను పులికలలో వెల్లడిపరచిన పక్షమున ప్రతినిధుల విజ్ఞాపనకు మిక్కిలి ప్రయోజనకరముగా నుండుననియు, జనాభిప్రాయమును వ్యక్తీకరించుటకు ఇదియే ఉత్తమమార్గమనియు ప్రతీతిపరుచుచున్నారము. ఇట్లడయినను వెంటనే ప్రచురింపుడని యేలూరువారిని పేల్చాల్సినపు చున్నారము. మరిమరి ప్రార్థించుచున్నారము.

P. నారాయణస్వామి.

ఆగతానాగత పరిజ్ఞాతృసంఘము.

జ్యోతిశ్శాస్త్రములో జాతకభాగమును దేశోపకారము కొరకు వ్యాపింపజేయుట ఈసంఘముయొక్క ముఖ్యాభిప్రాయమైయున్నది.

వలయువారు వారిజాతకముయొక్క నకలుగాని సరియైననకలముగాని వ్రాసిపంపించవలెను. ఇందుకుగాను జాతకము పట్టింది లగాయతు ఇప్పటివరకు జరిగినయావత్తుఫలములు అనగా జాతకముయొక్క రూపము, ధనము, భూమి, కళాత్రయ, సంతానము, ఉద్యోగము వనైరాలు వీనిలోపత్యంశమువ్రాసి ఉచితముగా పంపబడును. ఇవన్నియు సరిగా ఋజువిచ్చినయెడల నీసంఘముయొక్క ఖర్చులు క్రింద రు ర్లు పంపవలెను. అటు పిమ్మట మంగ జరుగబోవు యావత్తుసంగతులు పూరా పరిశ్రమచేసి శాస్త్రసమ్మతముగా వ్రాసి పంపబడును మిక్కిలి ల్యోగా కావసినవారికి గత ఫలములు 1 రూ॥ పను అపిఋజువిచ్చినయెడల భావిఫలములు 4 రూ॥ కను వి. పి. గాపంపబడును. సామ్మ ముందు పంపినవారికి ముందుగాను వి. పి. గాకొరువారికి తరువాతనును ఉచితముగా గోరువారికి అటుతరువాతనును క్రమముగా వ్రాసి పంపబడును. జననకాలము సరిగానుండవలెను. అడెను వివరముగా వ్రాసిపంపించవలెను. ఆకెళ్ళ వె కటశాస్త్రి, గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

SPLENDID SPEECHES IN PARLIAMENT.

INDIA PRAISED AND HONOURED.

OUR VICTORIA CROSS.

(REUTER'S AGENCY.)

GREAT BRITAIN.**Indian Affairs in Parliament.****The Cost of Indian Troops.****Mr. Roberts' Resolution.**

LONDON, November 26.

In the House of Commons to-day Mr. Roberts moving the resolution sanctioning payment from the Indian revenues of the cost of troops despatched to Europe said that we had warmly to recognise the substantial help afforded by the appearance of the Indian troops at a number of points extending from Tsingtao to La-Bassee. All accounts showed that the Indians had acquitted themselves in accordance with the expectations of those who knew their training and valour, and when the time came to give details there would be a record of which England and India would be proud.

Mr. Roberts paid a tribute to the energy of the Viceroy and expressed sincere admiration for the energy with which the resources of India had been given in the service of the Empire. He also paid a tribute to the services of General Sir Beauchamp Duff and the loyalty of India. A wave of emotional and instinctive loyalty had swept over the peoples of India, but he recognised that the loyalty of the educated classes was based on reason and a recognition of the facts.

The Victoria Cross Awarded to an Indian.

Continuing Mr. Roberts added that it must be a source of pride to India that one of her brave soldiers had been recommended for the Victoria Cross.

Discussion on the Budget Postponed.

With reference to the Indian Budget, he said that its postponement was not due to indifference to Indian questions and hoped for a discussion later in the session next year.

India's Place in the Empire.

Mr. Roberts concluded:—In the atmosphere of friendliness and good will uniting us to-day, there are bright hopes for the future. The common endeavour in these days will enable India to realise that she is occupying and is destined to occupy a place in the Empire, worthy alike of her ancient civilisation, the valour of her fighting races and the patriotism of her sons. (Cheers). The Resolution was agreed to.

In the House of Lords.

The Marquis of Crewe moved a similar resolution in the House of Lords. He said for the present, all that need be done was to express thanks to India for the generous and spontaneous manner in which she had come forward to share the expenses.

Earl Curzon seconded the resolution which was agreed to.

LORD KITCHENER.**In the House of Lords.****Room for More Recruits.**

LONDON, November 26.

Continuing his speech in the House of Lords, Lord Kitchener added that there was still more room for recruits. He was confident that recruits would come forward as they had always come forward, at the country's call to see the war successfully concluded. He was getting thirty-thousand weekly besides certain regiments which were being formed locally. Time would come when he would require many more men. Then he would make it thoroughly well-known.

The British Army's Fighting Qualities**Field Marshall French's Despatch.**

LONDON, November 27.

Field Marshall French in an Army Order dated 22nd instant says:—Your fighting qualities, courage and endurance have been subjected to most trying and severe tests. You have proved yourselves worthy descendants of the British soldiers of the past and have added lustre to the army's magnificent traditions.

Accuracy of British Shell-Fire.**Shortage of Material in Germany.**

ALLAHABAD, November 27.

The "Pioneer's" London Correspondent cables:—Some of the best work of the war has been performed this month by the British field guns. Our shell fire has been most accurate. Never have the Germans been subjected to such a deadly practice and many of their positions

have been rendered untenable. The quality of our ammunition is better than the enemy's. Some of their shells fail to burst properly. Several German attempts to obtain copper and other ammunition materials in neutral countries have been frustrated.

Rapid Recovery of Wounded.**Sensible Reduction of Casualties.**

ALLAHABAD, November 27.—

The "Pioneer's" London Correspondent cables:—Numbers of our wounded are recovering rapidly from slight wounds and returning to their units. This makes a sensible reduction in the actual number of casualties as no record is issued of those returning to the firing line.

The Dash to Calais.**A Grand Final Attempt Foretold.**

ALLAHABAD, November 27.

The "Pioneer's" London Correspondent cables:—The "Times" Correspondent in Flanders foretells a final attempt to break through towards Calais—final, because of the enemy's preparations for immediate retreat. The correspondent cites various movements of large numbers of packed troop trains, some of which, however, are equally compatible with a new attempt to break the Allies line elsewhere.

The Bombardment of Zeebrugge.**Return of British Warships.**

LONDON, November 27.

Four warships engaged in the bombardment of Zeebrugge and other parts of the Belgian coast have returned to the port, the object of their operations having been accomplished.

English and German Shipping Trade.**How Germany is Bottled.**

LONDON, November 27.

A Board of Trade statement says that out of a total of 10,123 British Steamers, 9,928 are plying on the sea as compared with only ten German, known to be at sea, out of a total of 2,090.

The "Bulwark's" Survivors.**List Issued by the Admiralty.**

LONDON, November 27.

The Admiralty has issued a list of fourteen men, survivors of the "Bulwark".

British Airmen Hold the Mastery.

ALLAHABAD, November 27.

The "Pioneer's" London Correspondent cables:—Information indicates that British airmen continue to hold the mastery of the air. It is a dangerous operation for a German aeroplane to show itself in front of our troops. The battle is given instantly and usually ends in the Germans being driven out of the air.

Killed.

LONDON, November 26.

Lieutenants A. P. Lyon and J. Trotter, Gordon Highlanders, are unofficially reported killed.

The War Loan.**Over-Subscribed.**

LONDON, November 27.

In the Commons to-day Mr. Lloyd George announced that the war loan had been over-subscribed. The Chancellor did not give the amount subscribed but said that the feature was an enormous number of small applicants who numbered nearly a hundred thousand. The Chancellor emphasised the success of the Government measures with regard to the bills of exchange and the stock exchange. He said that in spite of the war Britain was still supreme in international trade and commerce while the "British Money market was in better position now than any other money market in the world".

TELEGRAMS.**THE BRITISH TRIAL RAID.****Big Damage.**

A "Civil and Military Gazette" Cable:—

LONDON, 26th November.—The "Pioneer's" Correspondent at Geneva states that one of the airmen's bombs at Friedrichshafen, fell through the roof of a large hangar and did great damage inside it. A dirigible just completed and filled with gas was about to make a trial trip and it appears to have suffered great damage, but the workmen are strictly ordered to hush the matter.

Countess Roberts' Acknowledgment.

DELHI, November 27.

The Dowager Countess Roberts has asked that an expression of her grateful thanks may be conveyed to the Army in India and to Officers of the Royal Artillery in India for their kind messages of sympathy to her.

A Staff Appointment.

LONDON, November 27.

Colonel Presgrave, Indian Army has received a special staff appointment.

The High Commissioner of Cyprus.

LONDON, November 27.

Major Sir John Clauson has been appointed High Commissioner of Cyprus.

RUSSIA.**Russian Operations.****The Grand Duke's Plans.**

LAHORE, November 27.

A "Civil and Military Gazette's Cable":—The "Times" opines that the grand Duke is merely holding the enemy on the Vistula—Warta front. The real development of his strategy must be sought elsewhere.

GERMANY.**The Fear of a Frozen Baltic Sea.**

LAHORE, November 27.

A "Civil & Military Gazette" Cable:—Major General Fraser retired, writes to the "Times" suggesting that the troops believed to have embarked a German Ports may be intended to reinforce Koenigsburg and Danzig. In confirmation, he points to the recent demonstration at Libau and the fact that the Baltic will soon be frozen. (Censored).

TURKEY.**Pursuit of Turks Ended.****Considerable Forces Dispersed.**

PETROGRAD, November 27.

It is officially announced that the pursuit of the defeated enemy in the direction of Erzerum has ended. There has been a series of engagements in the last few days, south of Alashkert Valley, where we dispersed considerable forces of Kurds, reinforced by regulars.

The Situation on the Suez Canal Zone.**Strength of the British Position.**

LAHORE, November 27.

A "Civil and Military" Gazette Cable:—The "Times" leader deprecates the light-hearted assumption that Turkish designs on the Suez Canal may be disregarded and considers it advisable to assume that the enemy means to make a determined attempt to cross the Canal. Fortunately, a surprise is impossible. General Maxwell has had plenty of time to prepare plans and summon reinforcements. He has railways at his back and the possibility of naval aid, while the Turks will have at their back an arid desert and a number of German officers whom they cordially dislike.

JAPAN**The Tsingtao Garrison.**

LONDON, November 27.

General Kamio has been appointed commander of the Tsingtao Garrison.

SERVIA.**Battle proceeding in Serbia.****Decisive Move of Austrians.**

LONDON, November 27.

A battle is proceeding in Serbia in the region of Lazarevatz, where the Austrians are reported to have five Army Corps, with the object of decisively finishing the operations in this theatre.

TELEGRAMS.

PERSIA.

Persia and the War.

Strict Neutrality Proclaimed.

LAHORE, November 27.

A "Civil and Military Gazette's Cable:—
The following is extract from a cable received by Sir Dulat Khan, C. S. I., General for Persia from Tcheran:—
Since the commencement of the European War Persia has held firmly to neutrality. The confederation having spread this neutrality has been solemnly proclaimed by an Imperial Edict.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

DELHI.

The Secretary of State's
Cable to the Viceroy.

Summary of General Situation.

DELHI, November 27.

The Viceroy has received the following from the Secretary of State dated yesterday:—On the greater part of the front held by the French and British troops, a lull for the last few days has been maintained. An eye-witness says:—A great many men in the firing line are so stiff from cold that they have to be lifted out of the trenches on relict, and notwithstanding the full artillery bombardment continues day and night. Hundreds of shells burst along the length, each line of men being continually killed and wounded, but reinforcements from the British arrived and men in trenches are now relieved regularly frequently. Many report the excellent results of our artillery.

Position in Eastern Theatre.

Petrograd communications are still somewhat reticent regarding the situation in Poland, and avoid mentioning victory. The battle of Lodz continues but masses of Germans are making a supreme effort to cut through north and Russians captured prisoners, heavy artillery and field guns between Zentstochawa and Cracow. The Russians obtained a manifest advantage beyond the Carpathians. They are enveloping considerable bodies of Austrians and captured the town of Konohna near the mouth of the Passes leading to the plain of Hungary.

Naval Operations

The "Times" Naval Correspondent says information from various sources has shown that the Naval bombardment of Zebrugge has destroyed all naval material brought for torpedo attack or raid on England. As a naval base, Zebrugge is rendered useless. He also observes, while the enemy's fleet remain in Port, we reap all benefits. Its destruction would confer on us gains immeasurably superior to Germans. Where we lost a few cruisers, they lost many. Moreover, their gains have in no measure altered the position.

Official.

DELHI, November 27.

Mr. L. H. Saunders succeeds Sir G. W. Shaw as Judicial Commissioner, Upper Burma.

Aerial Navigation Prohibited in India.

DELHI, November 27.

The following is published in the current issue of the Gazette of India.

HOME DEPARTMENT: The Government of India prohibit absolutely the navigation of aircraft over and the entry of aircraft by flight into the British India including the territorial waters.

EDUCATION DEPARTMENT:—Copyright regulation of 1914 is gazetted.

Licenses to Foreigners.

DELHI, November 27.

Conditions summarised in the Gazette "Extraordinary" dated Delhi 26th are those on which firms having a few hostile foreigners amongst their shareholders are exempted from having to apply for licence under recently issued Hostile Foreigners tracing order and not those in which such licences may be granted.

TELEGRAPH NOTICE.

DELHI, November 27.

With effect from first December private telegrams may be sent to officers and others serving with the Indian Expeditionary Forces in France, Egypt and East Africa under the following conditions:—

- (1) Telegrams must be in plain language and will be subject to all existing censorship rules.
- (2) The address must bear the particulars: (a) Name (b) Regimental unit or name of appointment (c) Office of destination, namely, Marseilles, Cairo, Mombassa or Zanzibar as the case may be.

- (3) The telegrams will be charged for at full rates to the offices of destination and they will be delivered to the addressees through the Indian Post Offices.

CALCUTTA.

War News in Calcutta.

European Association's Suggestion.

CALCUTTA, November 27.

The European Association in a communication to the Home Department, Government of India, points out

TELEGRAMS.

that the prevalence of the scare of rumours both in the cities and remote noxious places is such as to warrant methods being employed to disseminate correct information. The Association suggests the issuing of authentic information in vernacular by placard and leaflet, and the obtaining of the services of Mullahs and Gurus for the same purpose. Information, the communication adds, might include such facts as the magnificence of Indian Princes, the power and success of the Allies and details of the treatment of Indians in Germany, in Belgium and France.

The Date and Sugar Industry in Bengal.

A Press Communiqué.

CALCUTTA, November 27.

A Press Communiqué issued by the Government of Bengal on the question of increasing the date and sugar output of the Presidency states:—Mr. Annett, Agricultural Chemist, during a tour in the districts of Khulna, Jessore, 24 Parganas, Howrah, Nadia, Faridpur and Bakergunj found indications that owing to the decline of the industry of late years considerable number of trees are annually left untapped. Every effort is to be made to increase tapping and it is roughly calculated that the total output will be twenty thousand tons of which Jessore is expected to contribute ten thousand tons. Khulna, Nadia, 24 Parganas, 2500 each, Faridpur two thousand and Bakergunj one thousand. If anticipations are realised, the increase will be about twenty-two per cent.

A Magistrate Killed.

CALCUTTA, November 27.

Mr. Nusrul Huq, Deputy Magistrate of Kendrapara, a sub-division of Cuttack, was murdered by some unknown persons in his house. The body was brought to Cuttack for post mortem examination. His throat was cut and death was instantaneous. The assassin is not yet arrested.

A Suspect Arrested.

CALCUTTA, November 27.

On Wednesday one Troylokya Nath Chuckerutty, a suspect in Barisal conspiracy case, was arrested by the police in Calcutta while bathing in a river.

BOMBAY

To Convey the Wounded.

From Docks to Hospital

BOMBAY, November 27.

For the conveyance of the wounded soldiers from Alexandra Docks to the Lady Hardinge Hospital in the newly constructed Ambulance Steamers, special tramway lines are being laid connecting the Hospital with the docks (Censored).

An Accident.

BOMBAY, November 27.

An unfortunate accident occurred yesterday morning at Santa Cruz in connection with the training camp now being held by the Bombay Light Horse. At the close of reconnaissance Lieut. R. A. Spence and Sgt. H. F. Lodge when galloping towards Jackal Club collided. Both were thrown and Lieut. Spence sustained a fracture of the leg and Sgt. Lodge had a broken collar bone. Major Novis I. M. S. who was requisitioned motored to Santa Cruz where he set the broken bones right. Lieut. Spence and Sergeant Lodge were brought to St. George's Hospital in the evening. The greatest regret is felt at the accident to these most enthusiastic and efficient light horsemen.

AN INSOLVENCY CASE.

BOMBAY, November 27.

An interesting order was passed by Sir Dinshaw Datar at the High Court yesterday on the application of C. N. Gamadia, an insolvent for discharge under Section 38 of the Insolvency Act. The insolvent, a young man of about 31 is the son of Nowroji Gamadia a well-known Parsi millionaire. The application was opposed by two Parsi creditors to each of whom Rs 2000 were due. It appeared there were in all ten creditors five of whom were professional Marwari money lenders and that an aggregate sum of Rs. 33,500 was alleged to be due to them from the total amount lent of Rs. 47,100. The insolvent stated in his schedule that he had not received any consideration for over Rs. 26,700. This seemed to Justice Datar as exceedingly probable. In the course of a very lengthy judgment Justice Datar stated that there was no question that two opposing creditors had advanced monies to the insolvent and after considering the relative positions of parties and circumstances under which loans were made remarked that the opposing creditors evidently seemed to have made those advances on the supposition that given a rich father any monies that they chose to advance to his son would be repaid. Justice Datar said "It was gratifying to find that under the circumstances of insolvency this father had the strength of mind to resist all attempts made to coerce him into paying his son's debts, that such attempts were made by at least one of the creditors was proved by the fact that he had instructed his solicitors to address letters to the press asking them to take full reports of the insolvency petition and the public examination and offering to supply copies of the same to the Court, that however much clients or parties might desire their solicitors ought not to have addressed such letters to the Press."

Having regard to the very high estimation in which the Court held that particular firm of solicitors the Court would not say anything more about it. The Court

TELEGRAMS.

had referred to it only as one of the attempts to coerce the father into settling his son's debts. After referring to the disgraceful conduct of the insolvent Justice Datar suspended the insolvent's discharge for twelve months, the first four months of which will be without any protection.

After His Lordship had delivered judgment Mr. J. D. Datar, counsel for the opposing creditor, said he had very good explanation to offer regarding the remarks made about the letters addressed by the solicitors to the Press. If letters had been put in, in the course of the hearing, he would have been prepared to show how and under what circumstances they had come to be written. As a matter of fact far from his clients or attorneys being to blame he was in a position to prove that both Mr. Gamadia and his son went about from Press to Press to suppress any reports of these proceedings getting into papers and he had evidence to show that a report was actually snatched away from the hands of a reporter. It was this conduct that had forced this client to draw the attention of the Press and there was nothing wrong in the attorney's addressing such a letter. The public examinations are like other examinations open to the public.

Mail Steamer Reports.

BOMBAY, November 27.

The Mail Steamer was signalled at Bombay at 5-15 hours to-day and the mails left Bombay at 16-10 hours.

Uneventful Voyage.

The English Mail Steamer "Persia" with mails of the 7th which arrived at Bombay to-day at 10-30 A. M. has brought out 357 passengers, the voyage throughout being uneventful.

The Beginning of the Bombay Season.

Programme of Functions.

BOMBAY, November 26.

The Bombay season is ushered in with the return of Their Excellencies the Governor and Lady Willingdon to take up permanent residence at the Government House which owing to the war season will be shorn of many of the features which combine to make it the most enjoyable portion of the year in Bombay. Owing to the war there will be no Levee or State Ball at the Government House this year, but Their Excellencies will give an evening reception on December 19th and an afternoon purdah party on January 7th. There will be dinner parties on Saturday evenings. What public functions Their Excellencies will perform in Bombay is not known yet. Since their return to Bombay both Lord and Lady Willingdon have continued their active interest in the work which is being done in connection with the war fund. Lord Willingdon will inspect the Hospital ship "Loyalty" and on Monday evening His Excellency will unveil the Bowers Memorial at the Cathedral.

The Repatriation of Hajees.

Bombay Press Note.

BOMBAY, November 26.

The Government of Bombay in a Press note announces the approval of the Secretary of State of the proposal made by the Bombay Government for the payment of a contribution of one lakh of rupees from the Imperial Revenue for assisting the repatriation of Hajees stranded at Jeddah, provided the Mussalman community throughout India raises an equal sum during a reasonable period.

Proposed Commercial Congress Postponed.

The proposed Commercial Congress under the auspices of the Indian Merchant's Chamber and Bureau is postponed "sine die" owing to the War.

PUNJAB.

Frontier Raids.

LAHORE, November 27.

Later details received of the dacoity committed by transborder Pathans on the 17th instant at Bhara-kow Ilaga, Rawalpindi, in which four were arrested on the spot with two revolvers in possession show that the two who escaped named Aslam and Toti belonged to the village, Gandaf which once harboured the notorious dacoit, Fazl Dad who was shot there while resisting arrest. Possibly the dacoity may have been committed by the remnants of Fazl Dad's gang.

BURMA.

The Abolition of Segregation Areas.

RANGOON, November 27.

In reply to a largely signed petition by the public of Rangoon to remove the segregated area in which non-desirables reside the Lieutenant-Governor accepts the contention of the petitioners as to the existence of the segregated area being objectionable and to be done away with. Owners and occupiers of areas including half-a-dozen streets in the neighbourhood of the 29th Street are to be given notice by the Commissioner of Police, warning them that their business must no longer be carried on under penalty of their premises being closed. Thanks are due to Mr. John Cowan and the Purify League of Rangoon, whose efforts have now met with success.

Weather Report.

SIMLA, November 27.

No rainfall is reported. Normal cold weather conditions prevail.

Forecast:—No rainfall of importance.

యొక్క వాస్తవికతను ఈ సెల 20వ తేదీ శుక్రవారము నాడు, కాకినాడ పురమందు నిగివడి, అప్పుడు ఆ సమాజపు కార్యదర్శిని గారు ఉప్పలూరి నాగరత్నమృగారు ఆ సమాజము యొక్క మహోద్దేశ్యములను తెలుపుచు కార్యాచరణమును చదివెరి. తాము చేసిన విద్యాభివృద్ధిని గురించియు, వాదదెప్పించు పుత్రికలను గురించియు, తాము ప్రాపంచకమునకు చేసిన సేవను గురించియు వుడివిడి. ఆ సమాజముందు పెక్కుమంది శ్రీలు పట్టుచులతో పనిచేయుచున్నారనియును, వారికి శ్రీ పితరులు రాజాగారును, రాణిగారును, రావు బహద్దరు వారికి రత్నం నాయుడుగారును తోడ్పడుచున్నారనియును అమె వుడివిరి. కడపట శ్రీ బార్తి చక్రవర్తిగారికి ఇప్పటి మహా సంగ్రామమునందు విజయము కలుగునట్లు ప్రార్థింపబడినదని కార్య దర్శినిగారు తెలుపుచున్నారు.

కస్తూరి

కస్తూరి ములకు, కలహాస్తి, కస్తూరి యువయోగ వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, కాని కస్తూరి బంగారము మైన ముద్ర: సర్వత్ర తెలిసి. సమయములందు దొరకుట కన్న క్రియమగుటచేతను కస్తూరియం దితర పదార్థము దుర్మమము. మా డిప్యూటీ కలెక్టరు మాతాపు నుండి కొనిన లేనియును కేర్నడక సియ్యిం. కొనిన వారొకసారి వారల కీవిషయము గుగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి పరిక్షించిన విషయముగలదు. ఈం 1-కి రూ. 30-0-0. కస్తూరిని గొని వెళ్ళు.

అద్వికాన లేక జన్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

అమృతాంజనము డిప్యూటీ 109, ఫ్రేరికోడ్డు, జాంబాయి 6-7 తంబుకెట్టిపిడి, మదరాసు.

కళ్యాణ ఘృతము.

ఇది శ్రీలసాల్మి కల్పవృక్షము. శ్రీలసకాలము: బహిష్టకాకుండుట, మయిలగరిగా పోకపోవుట- మేహవా ధులు, తలనొప్పి, అశక్తి, సంతాపీనత, మలబద్ధము, మనుష రోగము, ఋతుకాల, మొదలగు శ్రీలవాధులను నశ్యకము గా మదిర్చి సంతానవతులను కేయలుగా అద్వితీయమయినది 4 సీసాలు చాలు; సీసా రు 1-4-0 4 సీసాలు రు 4-8-0.

భారతీయ వాలామృతం: ఇది బిడ్డలకు అమృతమృతము. అజీర్ణము, గర్భవాతిము, పురాణజ్వరము, కృత్యము. మొదలగువానిని హరించి మంచి బలము, జీర్ణశక్తిని కలిగించి బిడ్డలను పులిపిల్లలవలె పెంచును. సీసా రు 0-8-0; 6 సీసాలు రు 2-8-0.

సుకేశరంజని తలనూనె: ఇది మిక్కిలి పరిమళము గలిగి పులవాసనను గుప్పించిట్టుచుండును. వెంట్రుకలను చక్కగా పెంచును. మృదుత్వమునిచ్చును. మెదడుకు చల్లద నము. సీసా రు 0-8-0; 6 సీసాలు రు 2-8-0.

అభ్యంగనలైలము: దీనితో తలతలంబుకొనినలేక రాచి కొనిన, తలనొప్పి, పార్శ్వపునొప్పి, కండ్లమంటలు, ముండు, మొదలగువానిని హరించి మెదడుకు చల్లదనమునిచ్చి వెంట్రు కలను నల్ల పరిచి పెంచును. సువాసనయుగలదు. సీసా రు 0-6-0 (6 సీసాలు 1-14-0) ఔన్న సీసా రు 0-2-0. వి.పి. ఖర్బుల పత్తేకము. పి. కి. పి. అండుకో. ఆయుర్వేదసమాజం. పాండూరు గుంటూరుజిల్లా

Notice.

An Association of the old boys of the A. E. L. M. College has been recently started and it is proposed to celebrate the College day in January 1915. All those who were Students of the College for at least one term in the College classes or in the class immediately preceding are deemed to be members. Gentlemen are requested to write their present addresses to the under signed so as to ensure personal invitations.

M. KALIDAS.

High Court Vakil,

Guntur.

ప్రపంచ చరిత్ర.

(2 సం. చిక్కు వెలువడినది.)

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో తగినపటములతో కథలవలె వ్రాతమగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (రమారమి 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0 (పోస్టేజితో సహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. సంవత్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును

వలయువారు:-

గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.,

చింతాడిపేట, మదరాసు. అని వ్రాయుడు.

క్యాలండరు.

1915

క్యాలండరు.

యొద్ద విషయములను వెలుపుచు చిత్రముగ నుండును.

కాగితముల ఇబ్బందివలన కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.

అమృతాంజనం డిప్యూటీ వారి మాడుకూప్యముల మందులను గొనిన వారల కుచితము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-3-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-8-0.

వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0

మోహిని తైలం

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

తామరతైలం

వెల డబ్బీ 1-కి 0-6-0 డజను 1-కి 3-8-0

పండ్లపాడి

వెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0 డజను 1-కి 1-2-0

పి. పి. ఖర్బుల పత్తేకము. అన్ని చోట్ల విక్రయంపబడును. మందుల కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

అమృతాంజనము డిప్యూటీ

109, ఫ్రేరికోడ్డు, ఛార్డు, బొంబాయి. నెం. 6-7 తంబుకెట్టిపిడి, మదరాసు.

లీలావతీ నవలలు.

ఈనవలలు చరిత్రవిషయములను మనోహరకథా కల్పితములైన 2 నెలల కొకటి చొప్పున ప్రచురింపబడుచున్నవి. చందా దారులకు నవలలన్నియు చక్కని క్యాలిగ్రాఫియందు చేయబడి 100 పేజీలకు రు. 0-4-0 చొప్పున వి. పి. గా. పంపబడును. ప్రవేశరూసు రు 0-4-0 లు రాబట్టబడును. ప్రతివాల్యము 400 పేజీలు మించనందున వెల రు 1-0-0 మించియుండదు. మేము ప్రచురించిన నవలలన్నియు గొనువారే చందాదారులు. వెలువడిననవలలు.

- (1) ఆశావంశం రు 0-5-0. (2) శృంగారకల్పి రు 0-10-0. (3) స్వర్ణకుమారి రు 1-0-0. (4) కారడ. రు 0-12-0. (5) హామిరశింగు రు 0-7-0.

కోటు:- రసవంతమైన నవలలు వ్రాసిపంపువారికి 800 ప్రతి లుచితముగ నీయబడును.

అడ్రస్:- లీలావతీ నవలాసమాజము.

రాజమండ్రి; గోదావరి జిల్లా.

చదువరిగిన ప్రకటన.

కొనల్ప, సరస్వతి, సులోచన చరితలు రు 0-5-0 కలభాషిణి - చంద్రరేఖ నవల 1-కి ,, 0-8-0 మద్రాసునస్యము 1-శేరు రు 0-12-0; పీకె ,, 8-8-0 పాఠశాల పుస్తకములు, ఆంధ్రగ్రంథములు దొరకును. N. V. & Son. 87, రామస్వామి పీఠి, మదరాసు.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0 12-కి రూ. 1-2-0.

పంటి నొప్పులకు సిద్ధాపదము. సువాసనగలిగి ఉండును. ఈ దంతచూరముతో పండ్లతోముట వలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోటదుర్గంధము లేకయుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగానుండును.

సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది. ఒకసారి వాడి పరిక్షించి చూచుటకు యుక్తము. పంటిపోటుకు తీపులకు మంచిపాడుము. ప్రతివారము వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము.

కఫహరిచూర్ణము

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది. దగ్గు, ఉబ్బి, సము, కాసినస తైత్వజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట మంచిది. చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0.

అమృతాంజనం డిప్యూటీ నెం. 109, ఫ్రేరికోడ్డు జాంబాయి. 6 & 7, తంబుకెట్టిపిడి, మదరాసు.

ఉచితముగ.

భూత భవిష్య ద్వర్తమానములను తెలిసికొనుట కుపాయము.

ప్రపంచమునందు ప్రతిమానపుడును తెలిసికొనదగినది మాకుమాత్రమే. అవి యేవియన, భూతభవిష్యద్వర్త మానముల ఫలములేకదా! మీయొక్క ఆయుర్మాయము, భాగ్యము, సంతానము, విద్య, కళాత్రిము, మొదలగువానిని గుఱించి మీకుచితముగ వ్రాసి పంపబడును. అందులకు మీరు త్వరపడి చేయునదేమన:- మీ జన్మజాతక మున్నయెడల, దానితో పట్టినతేదీయును, నెలయును, సంవత్సరమును, జననకాల ఘడియలును పంపుడు. అదితేదీయెడల నెలయును, సంవత్సరమును చాలును. అదియును లేనియెడల ఒక్కసంవత్సరమే చాలును. అదియును లేనిచో కొంచెమించుమించుగ తమయస్సును తెలుపుచు, తమతమ స్వహస్త లిఖితముగగాని లేక వ్రాలుకోమాత్రముగాని ఒక యుక్తరమువ్రాసి పంపవలయును. ఆపుడువాసుమునుబట్టియు, వారివారి వాలునుబట్టియుగూడ జాతకములు తయారచేసి ఫలములు వ్రాసిపంపుదుము.

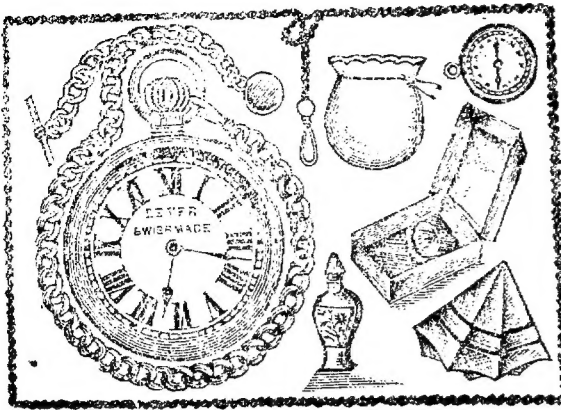
అంగుళ మాచే తేయబడి ప్రశ్నోత్తర రూపముగనున్న జాతకఫలమణి మంజరియను 473 ప్రశ్నోత్తరములును, ఉదాహరణలుగల జ్యోతిష గ్రంథము మొక్క ప్రథమద్వితీయ గుచ్ఛములుగలందును, వానితో జాతకమును, అందుల ఫలములను వ్రాసి పోస్టేజీసహా రు 2-8-0 కు పి. పి. గా పంపుము. ఈరెంటిని ఒకసారి కొనువారికిమాత్రమే ఈవిబంధనలు వర్తించును. 473 ప్రశ్నోత్తరములకు గ్రంథములయొక్క విలువ యెట్టిదన:- 1. తమయొక్క భూత భవిష్యద్వర్తమానములను తాము స్వయంక్రముగ తెలిసికొనగలుగుట.

2. జ్యోతిష శాస్త్రములో మంచిపండితులగుట, మరియు, ఇచ్చినసామూహమునకు కెండుపిలువైన మంచిగ్రంథముల లభించుట. 3. వారి జాతకఫలములు ఉచితముగ పొందుటయుగూడ లభించును.

వి. యమ్, శర్మ అండు బ్రదర్స్. అమలాపురం, గోదావరిజిల్లా.

స్ప్రింగ్ పాకెట్ లివరు గడియారము.

7 బహుమానములతో దీని వెల రూ. 8-8-0 మాత్రమే. 7 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గల.

ఆర్యబుద్ధిమంతులారా! ఈమాత్రగడియారమును మా నామ తెప్పించితిమి. ఇది ప్రపంచములో ముఖ్యమైనది. మిక్కిలి బలమైన యంత్రసామానులతో తయారుచేయబడినది. మాకంపెనికి ప్రత్యేకముగ రప్పించియున్నాము. మన గవర్న మెంటువారి గుండుకు సరిగానడుచును. వీరిసామానులతోనే దినములవరకు అరుగక చక్కగా నడుచును. చక్కని గడి యారము. వేయేల కరణం, మునిసిఫు, ఉద్యోగియలు, ధన వంతులు, వీధలు మొదలగువారు ఉపయోగించునటుల ధరను తగ్గించి మాకంపెనిపేరు బ్రాఫకముండుకొనుటకుగాను ఈదిగు వకనవరము 7 బహుమానములను పంపుచున్నాము.

గడియారం గొలుసు 1, నల్లపట్టుదారం 1, పెట్టె 1, గడియార మంచుసంచి 1, లాకెట్ 1, సీమకంటుబుడ్డి 1, చేతిరుమాల 1,

5 క్లీ మూరనిడివి 2 క్లీ మూర పెడల్పుగల పట్టుపంచ యేరంగై ననుజకటేభర వెల 1-8-0 రూ. 2-0-0 మూరలపెడల్పు, నిడివిగల చుట్టుజాలరుచాకం రూ. 1-8-0. 1 క్లీ మూర పెడల్పునిడివిగల చుట్టుజాలరుపట్టుచాకం, జపాన్ సిల్క్ వేర్ హావ్ ను, నెం 1-6 వెంకటేశ మేస్త్రి వీధి, మదరాస్.

స్పెన్ వర్క్.

ఇది 120 పేజీలుగల పుస్తకము.

ఇది ఎలిమెంటరీ స్కూల్ లో ఒకటి మొదలు అయిదవ స్టాండర్డు వరకు చదువు బాలురకును, ఉపాధ్యాయులకును, ట్రయినింగు టీచర్లకును మిక్కిలి యుపయోగమైనది. ఇందు నమ చతుర్ముఖములు, త్రిభుజములు, సహంతర చతుర్ముఖము లు, విషమ చతుర్ముఖములు, విషమకోణ సమచతుర్ముఖములు, అచతుర్ముఖములు, వీరియొక్క కై కాల్యములను కనుగొనుట, భూమి కొలత మొదలైనవి, మాదిరిలెక్కలు అభ్యాసములను గలవు. ఇట్టి పుస్తకము ఇవివరలో తెలుగున లేనేలేదు. ప్రతి ఉపాధ్యాయునివద్దను తప్పక యుండవలెను.

దీనివెల ఎనిమిది అణాలు.

ఒకడజను పుస్తకముల మీద ఒకపుస్తకము కమీషను ఇవ్వబడును. భాగవత చంపు-పద్మరాజ ప్రణీతము వెల రూ. 0-8-0 శలయువారలు ఈక్రింది ఆడ్రెసునకు నాసి తెప్పించుకొనవలెను

కర్రా జోగయ్య టీచర్, బోర్డు హైస్కూల్, అమలాపురం. గోదావరి జిల్లా.

జాతకసర్వస్వము.

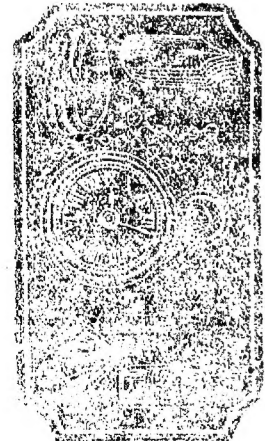
ఇది జ్యోతిషశాస్త్ర విషయమై ఆ బాలగోపాలము సులభముగా తెలుసుకొనుటకై మాచేయుచుండింపించి ప్రకటింపబడినది. దీనివలన జాతకాదుల విషయ మయి మిక్కిలి సులభముగా తెలిసికొనవగును. గ్రంథము ధళసరికాగితములమీద సుందరముగా నచ్చువేయబడినది. ప్రతి 1-కి రు 2-0-0 లు. పోస్ట్ జికోనునాచే భరించువది. వి.పి.గా పంపించబడును.

వలయువారు— (16-11-14)

మ-రా-రా-శ్రీ దిగవల్లి వెంకటగోపాలరావు గారు కవిలేళ్ళెరపురం యెట్టేటుపూజారు ఆఫీసు నూజివీడు. కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

పాకెట్ లివర్ హాచ్.

దీనిక్రయము 6 బహుమానులతో రు 2-14-0 లు మాత్రమే. 6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈహాచ్ బలిష్ఠమైన లీడర్ పనితో తేక నాణ్యమైన యంత్ర సామానులతో తయారు చేయబడి చూతనముగా వచ్చి యున్నది. కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేకుండా సరియైన కాలక్రమము మా మీదు వారి యిదియే, సొగుట నుండవలెనది. దీని 6 బహుమా నులవివరం:— (1) నాణ్యమైన చేతిగడ్డ, (2) పనితోమైన అల్ల రు సీసా, (3) నర్సాకార్మెంట్ ఉంగరాము, (4) గడియారపు గొ లును, (5) వివిధమైన స్టీలుబిల్లు (6) కిక్కులుచూపే కంపాసు.

దయచేసి ఈనిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు. బి. అర్. వెంకటగోపాల అందు కంపెనీ, నెం. 7, కోపు శంకటాంబుల్వార్ సంగ, చుద్రాస్.

మంచితరుణము.

కలపవ ర్తకులకును, యిండ్లుసరంచి అనగా బల్ల కూర్చుచేయుచుకొను వారికిని.

పాలకం చ సరస్థానము వారి రాజ మండ్రముకాంకలప డిపోలో నిలవయున్న బండార, మొగజేప తునకులు (4 జ ములుపొడవుగలిగి బల్లలు కోయించుకొనుటకు అనుకూలము గాను గుండ్రగాను ఉన్నవి) 1915 సంవత్సరము జనవరివెల లో నిలవయున్న వదలివేయగల తలంపుతో మిగుల సరసముగా యియ్యబడును గనుకవలయు వారలు వచ్చి కొనుక్కొన గోరు చున్నాను.

N. B. ఈ రెండు జాతుల కర్ర దా నా కిటికీ కమ్మలకున్న తలంపు బల్లలు, కిటికీ బల్లలు మొదలగు వాటికి సహజరక్తముగ నుపయోగింపబడు చున్నవి.

దంటులక్ష్మీకాంతం. డిపో ఏజంటు రాజమండ్రి.

Advertisement for Panchajanya Nambam. Text: పాంచేజి నామ ఉచితము. వీరవర్మరాజును మాలినియును. ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే మానసాల్లాసము కలుగజేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను లుడుచెలిపి యున్నాము. కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును. వాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయును. కైత్యకాశ్రీ మణిశంకర్ గోవిందజ, ఆతంక నిగ్రహ కౌషధాలయము, 22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ది గ వ త్రి క

ప్రతిదినము 10 పేజీల విషయ ముండును. చందా సం॥ నగ రూ. 12-0-0. 6 మాసములకు రూ. 6-4-0. 3 మాసములకు రూ. 3-4-0. 1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

చుంచినచుయు! వేనవేలు ఖర్చుపడినది!! వెనుక వారుకావు!!! ఈపంచలు కొనువారికి, పంచ 1-కి ౩ తల్లారాటమున కొర్రుని కోడండ్రానూపము అను గ్రంథమొకటి ఇనాము.

మేలైన జపాన్ పట్టుపంచలు.

ఆనేక పంచలు కర్చుపడినందున పస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము, వాచులారా! శృంగారమున్న నాగరికతయున్నగల మేలైనజపన్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల అనం దముకొరకు తెప్పించి విక్రయ చివరి పోగా మిగతొకటి పంచెలుమా తమ యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ.

ఆకుపచ్చ, కోలా, మేనువర్నం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫ్ నీయమైనవి, త్వరపడుడు.

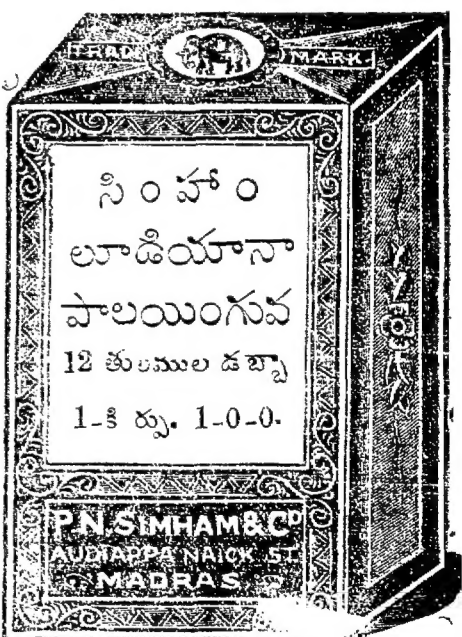
5 క్లీ మూరనిడివి 2 క్లీ మూర పెడల్పుగల పట్టుపంచ 1 కి 2-0-0 పంచ 1-కి తపాలాఖర్చులు 0-4-0

డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలాఖర్చులు ఇనాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్, 3, కంధప్పమొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాస్.

శ్రీరంగరాయవిజయము

విజయనగరరాజ్య చక్రవర్తి శ్రీకృష్ణ దేవరాయని సం తలివారిలో కడపటిపురుషుడు శ్రీరంగరాయుడీవలకు కథా నాయకుడు. కథాఅద్భుతము, రసమంతము. ప్రతి 1 కి అణాలు 8 పుస్తకము వలయువారు "యస్. వి. రంగాచార్యులు 88 వరదా ముత్రియప్ప వీధి చెన్నపురి" అని వ్రాసి పుస్తకము వడయగలరు. (8-11-14)

వి. యక. సింహ అందు కంపెనీ, 26, ఆదియప్పనాయనివీధి, మదరాసు.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు ఆటోమోటార్ బహార్ (రిజిస్టర్డ్)

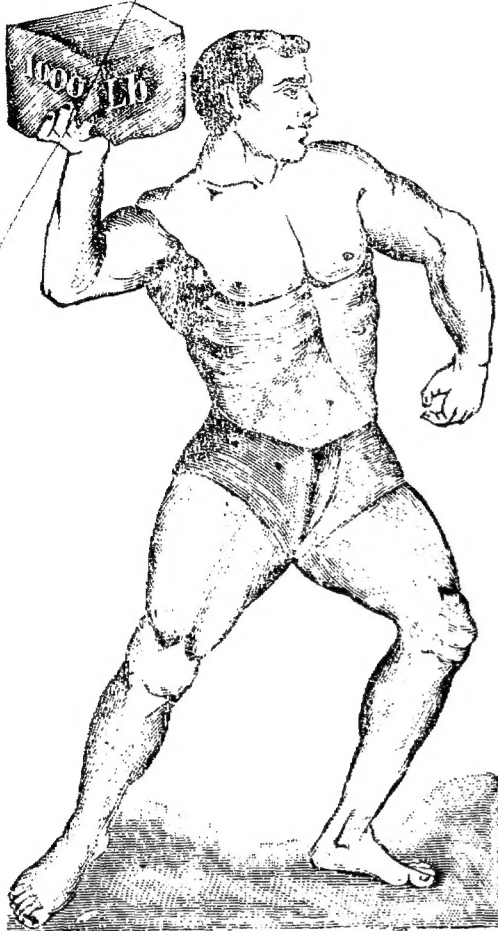
అనుప్రాగ్గేయల వత్తేకంబుడిన ఆత్మరుపయోగింపవలయును. మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడుక యుండునది, పవనచుబడిన కొన్ని ప్రవృత్తులనుండి మాత్రమే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడలేదు. చేతిమూట మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని నోట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలలో గూడినపులతోట లోన సూన్యస్థితుండును ఈ యద్భుతమైన శ్రేణురకములు ప్రవృత్తులనుండి తీయబడిన ఆత్మరు యొక్క సువాసనాభరిత చుటకయి ఆటోమోటార్ బహార్ ఇవ్వమని మీవర్గిరనుష్టు వాపుకోరుట వలెగవిలయును. వారితాళన లేవని మాట వ్రాయును. చిన్న బుడ్డి వింత 0.8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0.12-0, క్లీవోన్లు ఆత్మరుగల పెద్దయుంట్ బుడ్డి 2-0-0. ఈయత్తరులూ యరగ చెల్లబడి ధుమపానం లాడుచుండు వాడుక ఉడకతో 1-0 0.10-0. వి. పి. బుద్ధుకొనువారే దీరించవలయును. పాటు ఎజెంటు-అంగ్లో ఇండియన్ డ్రెస్ రెమింట్ కంపెనీ, 155, బామా మసీదు, పొంబాయి. చుద్రాసు ఏజెంటు:— మెహత పురుషోత్తం మూర్తి, నెం. 2 క్లీ వాబాచు కోడు, వ్యవసాయసహాయకం, మదరాసు.

ప్రతియింట నుండదగిన మూల గ్రంథములు.

ఇందలివస్తువులలో వాటితోకూడా అత్రలాభాటమున కోర్కవి కోడండ్రప్రలాపమును గ్రంథముకట్టి ఇనాం ఇవ్వబడును. 40 పంక్తిగా ప్రపంచవస్తయ ప్రసిద్ధివహించి దిగ్విజయముచేసికొని నచ్చునదియు ననేక యోగ్యతావస్త్రములు (స్ట్రాప్స్) పొందినదియునైన

మదన కామేశ్వర ధాతువృద్ధి లేహ్యము

చం. మనసుఖంబునందనెద మాననికోరి కల్గునేని యీ, యదనున లేహ్యరాజము న యంబుగ సేవలఁ జేయరయ్యే నుడుసలియుం గుమారుడగు మోదమెసంగును దేనెలొల్కుపం, క్లెదుటనునుండఁగాయలను నేలతింగఁదలంచి మూడరే.

బోగొట్టుకొనిన దేహశక్తిని యథాప్రకారముగ బొందుటకు మదనకామేశ్వర ధాతువృద్ధిలేహ్యమే శ్రేష్ఠమైనది. దేహమునకు మిలిమిలేనస్తత్వము నొసంగుటకు దీనికన్న శ్రేష్ఠమైన లేహ్యము వేరేలేదు.

ఈలేహ్యము ఆయుర్యేదవిధి విధానంబులమేరకు వెండిమొదలగు నెలపాడుగు కస్తువులు చేర్చి మానెడ్లలుచేయు చుండిన విధంబుననే తీసి ముగించియున్నది. ఇందు ఆపరంజి వెండి, స్కాంతము, అయము, కంగళస్కము, సాలామిశ్రి, సఫేద్మిశ్రి, వాచుపప్పు మొదలైన కన్నురీ, ఆంబురు, పునగు మొదలగునవియు మూలకలు 15 న, అంగడిసరకులు 110-న్ని, చేర్చి మేలయిన సాలామిశ్రిని తేచ్చి పాలుపన్నీరు పీనియందు మూడరొజులు పూర్వదెట్టి సిద్ధపక్రమ ప్రకారము కుర్చిచేసి ఈలేహ్యము సిద్ధపఱుపబడినది. వందలకొలది నభాయిలును, జమిందారులును, రాజులును దీనికుటుంబావధముగ నుంచుకొని యుపయోగించి సర్వశక్తియు పంపియున్నారు. కేరళ దేశములు ఈమదనకామేశ్వర లేహ్యమును మిగుల చక్కముగను ప్రియముతోడను వాడుచుండుటచేత సంతోషకార్యులు సంగతుల సంప్రదించుచున్నారు. ఈలేహ్య సేవనంబుచే వాయువులు, నక్కరలవాయువు, ఉష్ణవాయువు, పార్శ్వనాయువు, పిత్తవైకము, నోటినిరూపట, పడరు పడుట, ఓకరింత, తలతిప్పుట, తొమ్ముకొప్పి, నడుమనొప్పి, కాళ్ళుచేతులుపోట్లు నలుపులు మేహకాక మేహతెలుపు పిల్లికాకలు దగ్గు ముఖవాయువు కడుపుబ్బు తొమ్ము అడపు కామిలా చెడివెలనలగలుగుకొన్నపు మూలము పరిశ్రమ ఆంధ్రవాయువు శ్రీల మాతకబంధము కాళ్ళునెరులయశక్తి యింక ననేకవ్యాధులు నివర్తయగున, కొన్నియోషధములు ధారువును దృఢముగాఁగట్టి పిదప వ్యాధులన్న గలిగించుచున్నది. మూదనకామేశ్వర వీర్యవృద్ధిలేహ్యమో మఱి యొకరిచే కనిపట్టరాని యనేక శ్రేష్ఠమూలకలు చేర్చి చేయబడినది. వీర్యవృద్ధిని కలిగించుటకు దీనిమందు ఇదియే దీని సేవించినవెనుక ముఖము కమలములెను గులాబీపూవు విష్ణునను యానందముగలదై యుండును.

ముఖ్యసూచన :- ఈలేహ్యమును ఆరేకు లంపుచుండినను వైద్య పండితులచే సిద్ధపఱుపబడు ఈమదన కామేశ్వర ధాతువృద్ధి లేహ్యమును ఒక్కసే యొక్కసారి సేవించిచేసి పిదప తక్కినవారుచేయు లేహ్యము నొకప్పుడును దీయ సమ్యుత్తమము ఆయుర్యేద విధిప్రకారము ఒకమందలము అను 48 రోజులు సేవించినయెడల గన్న పులము రక్షిచారంభ్యలనం నడుమునియ్యమి కాళ్ళుచేతులు నోలును మొదలగువృద్ధాప్య అవస్థలనుబోగొట్టి సకలరమ లకు లిగువుగల్గించి ఆపరిమితబలము నిచ్చి ఎపుడును మూదనకామేశ్వర ధాతువృద్ధిలేహ్యమునుదలంచుకొనునటులఁజేయును. వానకాలం వంశకాలం చలికాలం మొదలగు నెట్టికాలములందును గుడిగుంట తోటతోపు మొదలగు నెట్టి పోటయందును ఈలేహ్యమును దినిన వారలకుమాత్రమే చలివణకు కొంచెమును తోచదు. దేహమున మిగులబలముగల వారలకుమాత్రమే చలియెత్తదని నెట్లు చెప్పదురు ఈలేహ్యమును తినినవారలకు దీనికేమందుండిన దేహబలహీన సోమ రితమును తొలగించి దెబ్బదిరెండువేలనరములకు రక్తమును బాతయేటయుకాళ్ళునెరులు మొదలగు ముఖ్యకలులను శ్రేష్ఠము దారాశ్రమైన బలమునిచ్చి వీరత్వమును గలిగించును అనుటకు బరితీంచుచుండవచ్చును. (ఈలేహ్యమునకు నెట్టి పద్ధతియు లేదు). ఒకసేరు (8 పలములు) లేహ్యమునకు ధర రు 2-0-0. ఒకసేరు 24 రోజులకు వచ్చును.

పోస్తేజి 0-4-0. చెండుసేర్లు (18 పలములు) లేహ్యమునకు ,, ,, 4-0-0. చెండుసేర్లు 48 రోజులకువచ్చును. చెండుసేర్లు తియువారికి మాత్రమే పోస్తేజి ఉచితము.

మనోత్సాహమును గలిగించు నవల!

య శో ధ ర.

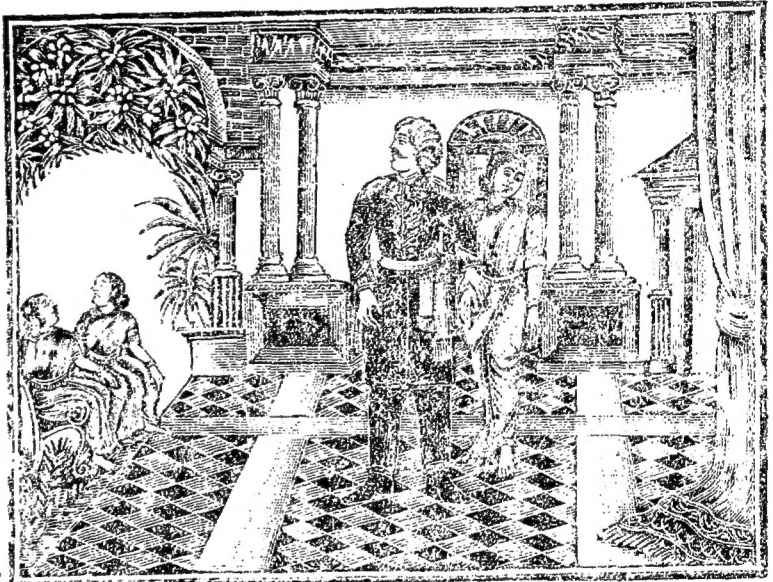
మనసుకు విసుకునుబుట్టించని నవల!!

దీనివెల ౧౨ అణాలు మాత్రమే.

ఇంపు సొంపు నింపు నవల.

ఈ పటమునందలి విశేషంబులఁ గొంత నెదానింపుడు!

రాజాంతఃపురమునకు వెనుకప్రక్కననుండుతోటలో నొకమురువలియాడుచియు నొక పడుచు నొక పొడలంబుతూర్పునయున్నారు. వారందువోటికే రాజున రాజ్యయ్యయు వచ్చు చున్న వారు ముగిసినజెముగా నాడుడిగాదు. అడుజేమముదాల్చిన యొకముసలి శోమ్యుడు రాజునకుఁ బ్రియుండు. అంతఃపురంబున నుండఁవాడొద్దనే రాజమర్మంబుల నెఱిగి జొర్రయు చెప్పడుండెడివాడు. పలుదినములదొంగయొక నాటికిఁ జిక్కు పని నేటికిఁబెండురాజునొద్దఁజిక్కును మిగుల సారవంతము చదివినఁగాని యిందలిరుచిలెలియదు. చక్రవర్తికడకు నొకసందేశముగొని యశోధరవచ్చుచుండ భీకభిల్లండను నొకదొంగఁజేడు ఆమె నెల్లికొనిపోవ నామె యెవనిచేఁ జిక్కువడినది యొక్కడనున్నదనికనుగొనుటకురాజుజోమ్యునకుగ నామర్మముఁజెరిసికొనుటకై యశోధరనుగలి తెలిపిన యొక జవ్వనికడ వీడు మర్మంబులారయనచ్చి పట్టుపడెను. యశోధర యెవరు? ఆమె యెట్టిసందేశమును చక్రవర్తికిఁ జెల్పుచున్నదని చదువరులకు నాన క్రియుండును. గావుననామూల్యముగాఁవాసంగలి నెఱుంగుటకు వందెండాదిచ్చియాముద్దుమాటల మాట యగు నీపాత్రమునుదీసిచదివి యానందించినన్ని యుం జక్కగాఁ జేటబడును. అదియిదియట్లు ఇట్లు అని చెప్పుటచేతనుఫలమేమి? మనోరమజగదేవరంధ్ర ఈ రెండుకథలనుమాధవరావు, లీలా ఈరెండు నవలలను జదివితొగిదా, ఇక చదువగలుగుదురుగదా, అకథామృతములవలె నేయిదియొక విషమగునా నందముగగల్గించును మియట్టివారియో దార్యముచే నింకననేకనవలలుకథలనుబ్రదురింపంగలము.

అనేక పత్రికావిమర్శలుచేతను, వేనవేలు పురజనలచేతను, స్టాఫ్ ఫిక్స్లు పొందిన రిజిస్టర్డ్ “శక్తంత్రలా”

వెంట్రుకలు పెరుగు సువాసకల పరిమళశైలము. 26-విధముల బహుమతులతో వచ్చి 1-కి రూ. 1-0-0 మాత్రమే

ఈశైలములోగల రమణీయమగు వాసన చెప్పనలవి గాదు. తలకుచేమి దుక్కుకొనిన ఇగుర పొరుగు ఇండ్లకుకూడ పరిమళవాసన యుమాయును. వెంట్రుకలను చక్కగ కెరుగ నిచ్చును. మాడునకు చలకలుగ నిచ్చును. కండ్లకు చల్లదనమును నిచ్చును. మాడు యందుండు రోగములను, కుగ్రముగా నివారించి కంటియందు నీరుకారడం తలలొనుండు కురుపులు, వెంట్రుకలు పగులుట మొకం, తలతిప్పుట, దేహమునందు తీట గట్ట నక్క చురుగుబ్బు కలబందకంపు మనోవ్యాకులం జ్ఞాపకమరుపు ఈమొదలగు సర్వవ్యాధులను పోగొట్టి దేహమునకు ప్రకాశమున్న సువాసనయును కలుగజేయును. ముఖమునకు తేజస్సు నిచ్చును. ఇతరుల హంభీకపు క్రకటల చూచి మోస లోపలదు. కొందరు మాకంబెనికివ్రాసి, మమ్ముల ప్రోత్సాహపరచినందున ఈమరురు మృషతోగ అనేక దివ్యమూలకలచేత కాస్త్రపద్ధతి తయారుచేసి మనోహరమగు సువాసనద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయించి నేలకొలది దక్షిణ విక్రయించి అనేకులచేత అనేకయోగ్యతావస్త్రముల పొంది యున్నది. వేరేల ఒక్కడచ్చి కొని పరీక్షించిచూచిన నిజము తెలియును. ఒకడచ్చి కొనువారికి 26-బహుమతులు యివ్వబడును. బహుమతుల వివరం. శ్రీలు తలలో ధరించు కొప్పుపువ్వు 1, పీయదంతపు దువ్వెన 1, ముఖముచూచు శృంగార అద్దము 1, జర్మన్ సిల్వరు కాటుకబరితె 1, వాసనసోపు బిళ్ళ 1, బాంబూలముతో చేసుకొను వెండిమాత్రలు 22, కొండచీలుకలు 6, నీలవర్ణ బ్రూచ్ 1, చిత్రయిన పునగుడచ్చి 1, అత్తరుజిల్లి 1, వెరకి 26-బహుమతులు యివ్వ బడును. 26 బహుమతులతో దచ్చి 1-కి ధర రూ. 1-0-0. తహలకర్మ ఆ. 0-3-0.

మూచిరునామా:- జివానుసిక్స్ పేర్ హౌస్ 1-6 వెంకటేశమేష్ట్రీవీధి, సాకాక్ పేట, మద్రాసు. అన్వేషిని వి. పి. మూలకముగ తెప్పించుకొనవచ్చును.